

**TÜRKİYE GÖRMEZLERİ
EĞİTİM VE HİMAYE
DERNEĞİ YAYIN
ORGANIDIR**

Finansman Sorumlusu:
Görmeleri Eğitim ve Himaye
Derneği Üyeleri
Dayanışma Sandığı

VURGU

YIL: 2000 1 MART

FİYATI: 150.000 TL.

Gerçek hiç kimsenin tekelinde değildir

COMDESK

COMDESK BİLGİSAYAR SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Söğütözü Cad. Çuhadarğa Sok. No: 15 81320 Kadıköy
Tel: (0216) 337 26 30-337 14 86-346 59 99 Fax: 346 54 71

DATABANK 2000

Ver 3.02

Üye Takip Programı

● Aıdat ● Muhasebe ● Evrak ● Kayıt ● Demirbaş ● Etiket
TÜRKİYE GÖRMEZLERİ EĞİTİM VE HİMAYE DERNEĞİ katkılarıyla

ABD'ye neden gitmiyor

**200 metrelik
fırsatı tepti**

Cumhurbaşkanı Demirel, bu ay ABD'ye gidecekti. Çok yüklü bir program vardı. Ancak Baba, gezisini son anda iptal etti. İşte nedenleri:

1 Morrison Süleyman olma korkusu
Demirel, 1960'larda siyasete girerken, dönemin ABD Başkanı Johnson'la çektiği fotoğrafı kullanmış, bu yüzden adı "Morrison Süleyman" a çıkmıştı. Clinton'la fotoğrafı çekirip, "ABD'yi kullandı, icazet aldı" görüntüsünden kaçtı.

2 Topal Ördek imajı verme korkusu
ABD'de süresinin sonuna gelen Clinton gibi başkanlara La-me Duck (Topal Ördek) deniyor. Aynı durumda olan Demirel, Clinton'la "Gidici" liderler pozunu vermek istemedi. Konuşmalarının veda mesajı olarak yansıtılmasından korktu.

3 Kritik Anayasa değişikliği süreci
Ziyaret, Demirel'in yeniden seçimini sağlayacak Anayasa değişikliği süreciyle çıkıyor. Demirel, Çankaya'da 5 yıl daha kalmasını sağlayacak bu süreçte, Ankara'dan ayrılmak istemedi.

Demirel için düğmeye basıldı

Cumhurbaşkanı Demirel'e Çankaya Köşkü'nün kapılarını yeniden aralayacak Anayasa değişikliği teklifi için resmi girişim başlatıldı. DYP ve FP, değişiklik önerilerini TBMM Başkanlığı'na sundu. Koalisyon ortaklarının imzaya açılan önerisine ise ilk imzayı öneri sahibi Başbakan Ecevit attı.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel için yeniden Çankaya Köşkü'nün kapılarını aralayacak Anayasa değişikliği teklifi için resmi girişimler hem iktidar, hem de muhalefet cephelerinden başlatıldı.

DYP ve FP değişiklik önerilerini TBMM Başkanı Yıldırım Akbulut'a sunarken, Demirel için hükümet de düğmeye bastı. Koalisyon ortaklarının metni imzaya açılırken ilk imzayı önerinin sahibi Başbakan Bülent Ecevit attı. İktidar Cephesi Koalisyonu oluşturulan partilerin liderleri arasında varılan mutabakat doğrultusunda hükümet tara-

5+5 geliyor Baba Köşk'te kalıyor

findan Cumhurbaşkanı'nın 5'er yıllık iki kez görev yapabilmesine mümkün kılın Anayasa değişikliğine ilişkin teklif, hükümet tarafından imzaya açıldı.

Söz konusu tasarıya ilk imzayı atan önerinin sahibi Ecevit oldu.

Ecevit'in ardından Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli ve ANAP Lideri Mesut Yılmaz'ın da imza atmaları ve liderlerin imzalarını taşıyan teklifin bugün gruplarda imzaya açılması bekleniyor.

Gruplarda atılacak imzaların sayısının Anayasa değişikliği girişiminin başarı şansını açısından büyük önem taşıyor. Bunun nedeni imza sayısı ne kadar fazla olursa, Demirel'in görev süresinin uzaması ihtimalinin de o kadar güçlenecek olması.

DSP ve MHP liderleri bu çerçevede yüksek bir imza sayısı ile kuvvetli bir siyasi iradenin varlığını göstermeyi planlıyorlar. Buna karşılık 87 kişilik ANAP grubundan kaç milletvekilinin imza atacağı bilinmiyor.

Refahiyet Önerisi

Bu arada DYP Genel Başkanı Çiller ile FP Genel Başkanı Recai Kutan ve 187 arkadaşının Anayasa değişikliği teklifi TBMM Başkanlığı'na sunuldu.

Kritik Görüşme

Hükümet ve muhalefetin iki ayrı teklifle gelmeleri ve teklifler arasında Cumhurbaşkanı'nın halk ve Meclis tarafından seçilmesi konusunda farklılık bulunması da Anayasa Komisyonu'ndaki görüşmelerini kritik bir duruma soktu.

Hükümetin stratejisi, TBMM'deki imzaları bu hafta tamamlayarak teklifi önümüzdeki hafta Meclis Başkanlığı'na restan etmek. Bunun ardından teklifin önümüzdeki hafta TBMM Anayasa Komisyonu'nda ele alınabileceği belirtiliyor. Komisyon'da iki teklif arasındaki otak nokta olan beş

yıldan iki kez seçilmeye ilişkin hükümlerin birleştirilerek oylanabileceği belirtiliyor. Hükümetin, komisyonunda oy çokluğu bulunduğundan Cumhurbaşkanı'nın halk tarafından seçilmesine ilişkin muhalefet önerisinin kabul görmesi güç gözüküyor. Hükümetin planladığı gibi teklif, önümüzdeki hafta Anayasa Komisyonu'ndan geçirilebilirse bu ayın son haftasında Genel Kurul'da imzalanacak. Hükümet çevreleri mart ayının başında anayasa değişikliği operasyonunu tamamlamayı tasarlıyor.

Teklif Ne Getiriyor?

Anayasa değişikliği teklifi önerisiyle Cumhurbaşkanı'nın halk tarafından seçilmesi önerildi. Öneriyle bir kere Cumhurbaşkanı olan kişinin ikinci kez aday olabilmesine fırsat tanındı.

Böylelikle Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e bir kez daha Çankaya Köşkü'ne çıkma olanağı

öngörüldü. Cumhurbaşkanı'nın görev süresi mevcut düzenlemenin aksine 7 yıl yerine 5 yıl olması önerildi.

Cumhurbaşkanlığı seçiminin de iki türlü yapılması teklif edildi.

Güres imzalamadı

FP'li 104 milletvekilinin tamamı değişiklik teklifine imza atarken, DYP'den Doğan Güreş ve R. Zaimoğlu öneriyi benimsedi ve metni imzalamadı. Böylelikle toplam imza sayısı 187'ye ulaştı. Anayasa değişikliği teklifi için toplam 184 imza gerekiyordu.

Teklif Akbulut'ta

Anayasa değişikliği teklifi DYP Grup Başkanvekilleri Nevzat Ercan ve Turan Güven, DYP Amasya Milletvekili Ahmet İymaya ile birlikte FP Grup Başkanvekili Abdülkadir Şener tarafından TBMM Başkanı Yıldırım Akbulut'a makamında sunuldu.

Akbulut, Cumhurbaşkanlığı seçiminin ister öngörülen bu de-

ğişiklik isterse mevcut sistemle olsun, herhangi bir huzursuzluğa ve krize neden olmadan gerçekleştirilmesini istedi.

Akbulut, böylelikle parlamenter sistemin yara almasını temenni ettiğini ifade etti.

Yakında terlemeyecek

İstanbul özürllüler için zorluklarla dolu bir kent. Alınacak önlemler belki sıkıntılarına son noktayı koyamayacak. Ama onlara biraz daha rahat soluk alacak.

Televizyon, Sinema ve Tiyatronun Körlerin İzleyebileceği Hale Getirilmesine İlişkin Rapor

Yazan: Ayşe Etemoğlu

Ağırlıklı olarak görsel öğelerin yer aldığı sinema ve televizyon filmlerini, tiyatro oyunlarının özel önlemler alınmadığı takdirde görmeyenler tarafından izlenmesinin çok zor hatta imkansız olduğu ortadadır.

Bazı ülkelerde kaydedilen gelişmeler umut vericidir. Sözlü görüntü anlatımı (Audio Description) adı verilen bir yöntem kullanılarak tele-

vizyon ve sinema filmlerinin, tiyatro oyunlarının görmeyenler tarafından daha rahat izlenmesini olanaklı hale getirmiş bulunmaktadır.

1927 yılında ABD'de ilk olarak uygulanmaya başlanan bu yöntem, ilerleyen yıllarda başta Japonya olmak üzere birçok Avrupa ülkeleri arasında yaygınlaşmıştır. Bildiğimiz kadariyle ülkemizde henüz bu alanda yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır.

Bu raporda, önce çeşitli ülkelerde yapılmış araştırmalar ışığında görmeyenler arasında televizyon izleme alışkanlığının yaygınlığı, sözlü görüntü anlatımı konusunda bilgiler verecek ve raporun son kısmında Türkiye'de benzer bir çalışmanın başlatılabilmesi yönteminin özellikleri ve çeşitli ülkelerde nasıl uygulandığına ilişkin görüşlerimizi anlatacağız.

(Devamı 6. Sayfada)

Depremde sakat kalanlara Önemli Duyuru!

İstanbul Türkiye Sakatlar Derneği, deprem bölgesinde sakat kalanlara yardım elini uzatıyor. Depremde sakat kalıp tedavilerini yaptıramayan vatandaşlar derneğin Genel merkezini arayarak yardım alabilecekler. İstanbul Türkiye Sakatlar Derneği'nin telefon ve faks numaraları şöyle:

Tel: (0212) 521 49 12 - 534 59 80
Faks: (0212) 631 90 84 - 631 84 70

Özürllüler kent yaşamına kazandırılacak...

Özür dileriz geciktik

Özürllülerin İstanbul'da yaşadığı sorunlar masaya yatırıldı, çözümler geliştirildi...

Bir 'ilk'e imza

Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Vakfı'nın organize ettiği "Özürllü Sorunları Toplantısı"nda, İstanbul'da yaşayan 1 milyon 100 bin özürllünün sorunları ilk kez en kapsamlı şekilde görüşmeye açıldı. Çözümler madde madde saptandı. İlgili kuruluşlar üzerlerine düşen görevleri üstlendi.

Her alanda önlem

İlgili ulaşım ve hizmet kuruluşlarının en üst düzeyde temsil edildiği toplantıda özürllülerin trenden metroya, sokaktan vapura kadar her alanda karşılaştığı zorluklar tek tek ele alındı. Çözümler, tam bir koordinasyonla hayata geçirilecek. Özellikle ulaşım alanında büyük yenilikler getirilecek.

Kolaylıklar

Büyükşehir Belediye Başkanı Ali Müfit Gürtuna özürllülerin, yaşlıların ve hamile kadınların hayatını kolaylaştıracak belli başlı önlemleri şöyle açıkladı: Metrolara asansör konacak. Otobüslerde iniş-biniş zeminleri düşük tutulacak. Görme özürllüler için araçlarda anons yapılacaktır.

Özel Vagonlar

Banliyö trenlerinde özürllülerin en rahat şekilde seyahat edebilecekleri özel vagonlar ayrılacak. Özürllüler ve yaşlılar belediye otobüslerine hem ön, hem orta kapıdan binebilecek. Tren istasyonlarında özel bekleme yerleri ayrılacak. Önlemler belli bir sırayla uygulamaya konacak.

Önlemler en kapsamlı şekilde saptandı

Özürllü İstanbullular, nihayet "gerçek sorumluluk duygusu" içerisinde hatırlandı. Kent yaşamında karşılaştıkları sorunlar ciddi şekilde ele alındı. Her sorun için ayrı çözüm geliştirildi; kağıda döküldü. Hepsi birer birer uygulamaya konacak.

Kalıcı rahatsızlığı olan çocuklar

DİPSE

Hastalıklara ve kalıcı rahatsızlığı olan çocuklara uygulanması gereken iğne, ilaç pehriş gibi tedavi ediciler, çocuklara anlatılırken, sonunda sağlık, mutluluk ve saadetin görüleceği, uygun bir dille anlatılmalıdır.

Yoksa ölümü yakın, hayatı tatsız tuzsuz kabul eden bir çocuğa verilen üç günlük okuldan uzaklaştırma cezası nasıl bir tedavi edici care sayılabilir.

Birden bire değişen çocuklar için durup düşünülmesi, sebepleri araştırılmalıdır. MORGON "Gözünü budaktan sakınmayan insanlar her şeylerini kaybettiklerini zanneden insanlardır..." Başarılı insan hiç bir zaman kendini mahvetmez.

Onun hayata daha umutlu bakabilmesi için cesaretlendirilme ihtiyacı vardır. Eğer o yaşamaya değer bir şeye sahip olduğuna inandırılırsa, tedbirsizlikten, bu konuma ve nizamla aykırı hareketlerden vazgeçecektir.

Günümüzün en büyük hatası öğretmenlerimizin, çocukların bir fabrikadan çıkmış varlıklar olduklarını sanmalarıdır. Çocuklar okadar hassas varlıklardır ki onlar karşısında "canım o çocuktur" değil geçmek tamiri güç bir gaflet olur.

Onların o kadar güçlü sezisleri vardır ki zaman zaman onların bu halleri karşısında bu sezis kabiliyetini aklılığına bağlarız. Çocuğun, gençlerin ögle üzüntüleri olur ki açığa vuramaz ve içine atarlar.

Bunlar yakınları tarafından bilinmeyen türden olabilir, toplumun ahlak anlayışına aykırı olabilir.

Buna benzer üzüntüler çevreyle bir atışma meydana getireceğinden şuur altına yerleşir. Çocuklar ve gençlerde devamlı bir ruhi gerginlik içerisinde gider.

Onlarda bu olayların farkına varamazlar ve bu gerginlikler fiziki rahatsızlık olarak ortaya çıkar. Bir çok fizyolojik rahatsızlıkların bu çeşit ruhi gerginliklerden meydana geldiği anlaşılmıştır.

İnsanlar kendilerini nasıl kabul ederlerse öyle kabul eden bir insan olur. Kendilerini "iyi" kabul eden bir fert hareketlerini bu kurala göre ayarlar. En ufak bir hareketle özür dileyen insanlardır bunlar, fena "kötü" olduğunu kabul eden, kültürlü, kötülüğü yapmakta kendini serbest hisseder.

O halde çocuklarımızı daima "iyi" olduklarını telkin edelim. Kendilerini rahat ifade etmelerine imkan verelim.

Mütemadiyen susturulan, söz hakkı verilmeğen çocuklar büyüdükleri zaman dahi problemli insanlar olmaktan kurtulamazlar ve bunlar ne yazık ki kalıcı olurlar. Ve sanırım uzun bir süre tamir edemeyiz.

Sonuç olarak çocuklarımıza yaklaşırsan her ne olursa olsun açık sözlü olmalıyız. İğne'nin yapıldığında acıtacağını fakat sonuçta rahatsızlığının hafifleşeceğini, kalıcı rahatsızlığı her neyse, onun gerektiği şekilde, ağır da olsa tedavi edici yönlerinin kullanılması gerektiğini, tuzsuz, yağsız v.s. yediğinde hoş olmadığını fakat alışabileceğini dile getirmeliyiz.

Çocuklarımıza her ne olursa olsun dürüst davranmalıyız, anlamaz diye geçmemeliyiz, bizi bizden daha iyi anlayacaklardır. Buna önce kendimiz daha sonra başkalarını inandırmalıyız. Onlarla geçerli iletişimi sağlamalıyız ki bize rahatça açılabilirler.

Gelecek yazımda "çocuklarımızın bizlerle rahat konuşabilmeleri için, nasıl dinlemeliyiz" konusunu ele alacağım. Mutlu ve sağlıklı çocuklar yetiştirmek en büyük dileğimiz.

BİRSEN ERMİŞ

Hastalığım nüksetti... Yazık değil mi bana?

Biliyorsunuz uzun zamandır nörolojik bir rahatsızlık geçirmekteydim. Bilmeniz gerekir, çünkü ben gazetemi hatta yazımın bulunduğu sayfayı da katlayarak evinize kadar getiriyorum! İşte uzun süren bu hastalık devremi en sonunda konan bir teşhis ve tedavi yöntemiyle henüz atlatmışım ki ev kadınlığım tuttu ve bök yapmaya kalktı.

Yufkam, peynirim hazır da maydonozum yok! Kapıcıya bir demet maydonoz aldirdim. Manav maydonozu koca bir gazete kağıdına sarmış yollamış.

İşte hastalığımı bir canavar gibi uyandıran olayların başlangıcı o gazete oldu. Doktorumun bana verdiği tek reçete, asla gazeteleri okumamak ve televizyon seyretmemektir. Ve ben bunu akıllıca 15 gün uygulamışken ve tam iyileşmeye yüz tutmuşken manav, maydonozu koca bir gazeteyle sarmış masanın üzerinde yarısı açılmış bir halde duruyor. Maydonozu aldım ve istemediği gözlerim açık sayfada kocaman bir resimle iri puntolu manşete takıldı.

Dansöz Prenses; Kamu'ya soruyor. Virtüöz Suna Kan'a bu toplum saygı duyuyor da bana neden o saygı gösterilmiyor?

Tam o anda gazeteyi der-top edip çöpe atmam gerekirken, hayatımın en vahim hatasını yapıp yazıyı bir baştan sona kadar okudum.

Kendisi çok meşhur bir dansözümüş... Bütün Arap ülkelerinde dans etmiş. Hatta Arap Prenslarının önünde bile dans etmiş. Bu prenslerden biri (ne prensiye) bu dansöz kızımızı alarak onu prenses yapmış. Sonra boşanmış ama olsun bunun adı prenses kalmış. Arap ülkeleri göbek dansına çok önem verirmiş. Hatta Kahire'de bir üniversitede göbek dansı veren fakülte bile varmış. Bu orada okumamış ama, çok kişiye özel ders vermiş. Beyrut'ta, Irak'ta, Suriye'de göbek atmış. Yani anlayacağınız Arap emirliklerinde Türk adını şanla şerefle duyurmuş... Yurt dışında Türk göbeğinin böylesine reklamını yapıp ülkesinin adının anılmasına hizmet verdiği halde Suna Kan'a gösterilen saygı buna neden gösterilmiyor-

muş! İşte yazı, bu...

Bu konuyu bulup, bu röportajı yapan arkadaşşıma saygılar sunuyorum. Bu yazıyı yayınlama kararı veren yazı işlerinden sorumlu arkadaşşıma da saygılar sunuyorum. Sayfa sekreterine de enderin saygılarımı sunuyorum. Türkiye'nin en büyük 3 gazetesinden biri olan bu gazetenin patronuna da saygılarımı tüm içtenliğimle sunuyorum. Ve hastalığım yeniden nüksetiyor... Damarlarımdaki kanda o korkunç virüsün büyük bir keyifle uyandırılmış olmanın yarattığı öfkeyle çılgınca ve milyonlarcasının akıp gittiğini tüm gövdeyi karışkonulmaz bir biçimde titreşimlerle sarstığını hatırlıyorum. Boz bulamık gözlerle gazetenin karşı sayfasında Kamer Genç'in resmini farkediyorum ve (En iyi Cumhurbaşkanı adayı benim) diyor.

Onun altında bir otobüs resmi ve resim altı. Binbir reklam ve umutla güne (Antalya'ya) gönderilen depremzedeler, bu kamu misafirhanelerinin kullanımı sezonu geldiğinden geri getiriliyorlar. Nereye mi? İşte orası

belli değil. Yaşamamaz raporu verilen yıkık evlerine ya da içinden alındıkları o uyduruk çadırlara.

Sonra yarım sayfayı kaplayan bir banka ilanı... Göz'e göz kredisi, Diş'e diş kredisi.

Ben bir özürölüler derneğinde görevliyim. Ve özürleri gözle ilgili... Bir banka kuruluşunun para kazanma ya da kazandırmanın dışında sosyal hizmet vererek de halkımıza hizmet vereceğini düşününce kadar hala saf kalmamın cezasını yaptığım telefon konuşmasından anlıyorum. Anlıyorum ki bu ferdî krediden başka birşey değildir ve ne faiz ödemesinde ne de ödeme süresinde ve ne de kefalet sisteminde herhangi bir değişiklik ve de kolaylık düşünülmüş değildir. Bu bir sağlık hizmeti hepten değildir.

Ve Ecevit hükümeti, bu aykırı işçi emekli maaşlarının enflasyona orantılı % 2.9 zam gördüğünü söylüyor.

Maydonoz bir elimde yarı ıslak gazete önümde, başlamak üzere olan panikatakt be-nütlerini beklemeye başlıyorum.

Baykal, medyanın kadın cinselliğini pazarladığını söylüyor.

Cinsellik esittir rating

Eski kadın aile ve sosyal hizmetlerden sorumlu Devlet Bakanı Aysel Baykal, medyanın kadın cinselliğini pazarladığını vurgulayarak bunun sonucu olarak gençlerin cinsellik yoluyla sınıf atlama peşine düştüklerini belirtti.

Medyanın kadın cinselliğini "rating" konusu olarak gördüğünü, öne çıkarılan tiplerin toplumu yanlış yönlendirdiğini savunan Baykal, "Kendi alanında başarılı olmuş kadınlar, medya tarafından önerilen de haberlerde konu edilmiyor. Bir tip yaratılarak özendiriliyor. Bu tip yüzünden binlerce kız evlerinden kaçıyor ve sonlarını bilmiyoruz" dedi.

Baykal, medyanın kadın "tüketim aracı" olarak kullandığını, taciiz ve tecavüz olaylarında mağdur kadının teşhir edildiğini, buna karşılık saldırganın fotoğrafının basılmadığını dikkat çekti. Baykal, kadınların TBMM'de yer almamalarının ise parti içindeki "antidemokratik" işleyişten kaynaklandığını söyledi. Tansu Çiller hükümetinde, kadın aile ve sosyal hizmetlerden sorumlu Devlet Bakanı olarak 6.5 ay görev ya-

pan ve halen CHP üyesi olan Baykal, 1980'den sonra, siyasetçinin tabandan yetişi, kendi gücüyle gelen siyasetçi olmaktan çıktığını, genel başkanları tarafından seçilen siyasetçi yapısının egemen olduğunu kaydetti. Bu yapıda, siyasetçinin tartışma gücünün kalmadığını, parlamentenin kişiliğini öldüren anlayışın, parlamentoya da yansımaları ifade eden Baykal şöyle devam etti:

Sistem değişmeli

"Bir daha milletvekili olup olmamak ge-

nel başkanların iki dudağı arasında. Böyle bir siyasetçi, grubun kararları dışında hareket edemiyor.

Sistem genel başkanlar demokrasisi haline geliyor. Siyasi Partiler Yasası'nın değişmesi gerekiyor. Kadın milletvekillerin çoğu siyasetten gelmedikleri için genel merkezin kararlarına "hayır" demiyorlar."

Kadından sorumlu Devlet Bakanlığı yönetiminin kadınlara verilmesi gerektiğini belirtti.

Türkiye'de kadın-

■ Eski Devlet Bakanı Aysel Baykal, medyanın kadın "tüketim aracı" olarak kullandığını belirtti. Böylece toplumun yanlış yönlendirildiğini savunan Baykal, "Binlerce kız evlerinden kaçıyor ve sonlarını bilmiyoruz" dedi.

■ Kadınların TBMM'de yer almamalarının ise parti içindeki antidemokratik işleyişten kaynaklandığını söyleyen Baykal, Siyasi Partiler Yasası'nın değişmesi gerektiğini ifade etti.

erkek eşitliğinin yasalarla büyük ölçüde sağlandığını ile getiren Baykal, "Kadınların, yasaların kendine verdiği hakları kullanabilmeleri için öncelikle 'sosyal yaşamdaki eşitsizlik' kalkmalıdır. Asırlardır yaşanan geleneklerin etkisinden, önyargıların getirdiği kısıtlamalardan kurtulmuş kadına bakış açısının değişmesi çok zor.

Daha da önemli kadının kendine bakış açısını değiştirmek çok zor" dedi. Baykal, kadınların en temel sorununun "eğitim eksikli-

ği" olduğuna dikkat çekti.

Sığınma evleri

Kadın sığınma evlerinin mali destek görmediği için çok zor koşullarda çalıştığını, sığınma evlerinin kurumsallaşması için devletin bu sorunu "sosyal politika" haline getirmesi gerektiğini söyleyen Baykal, "Asıl sorun kadınların 3-4 ay sonra nereye gideceği, nasıl geçineceğidir. Çaresizlikler nedeniyle çok geçmeden şiddet gördüğü kocasına dönen kadın sayısı hiç de az değil" dedi.

Küçük Erkan'la ciddi bir dostluk ya da küçük bir sevgi öyküsü

MERT SARI

(Bu yazı, çalışmakta olan veya üreten tüm kadınlara ithaf edilmiştir. Onların 8 Mart gününü içtenlikle kutluyoruz.)

Kenarları yalazlanan bulutların yaz boz ettiği bol ışıklı bir nisan başı günü.

Düzenli kullanmak zorunda olduğum göz damlalarını edinmek üzere Göztepe SSK'nın avlusundayım. Binbir renkte kamaşan güneşten ve bol gün ışığından olsa gerek ağzımdan şu imgesel ad düşmüyor: Günseli... günseli... günseli... Bir an durup bu adı taşıyan ve hoşlandığım bir kadın mı vardı diye düşünüyorum.

Günseli: Birden bu ad Oğuz Atay'ın eşsiz Tutunamayanlar romanında geçiyordu diye geliyor aklıma.

Günseli... Ve içim dum ışıkla doluyor.

Aslında ben gökyüzünü, günbatımı bronzluğunda muhteşem bulurum.

Semavat yaşıttığı derin iç yaşantılarıyla kutsal metinlerdeki anlamına o zaman en yakındır.

İlaçlarını poliklinikte yazdırıp eczane sıramı beklerken, elimde sesli volkmenim polikliniğin yan cephesindeki çömlere oturuyorum. Amacım etkin olunmasa tümüyle ölü geçecek bekleme süresini biraz olsun değerlendirebilmek. Bahar sarhoşluğunun ve neşenin hafif sersemlettiği bir bilinçle kitabımı dinlerken birden bir takırtıyla 4-5 yaşında bir küçük çocuk beliyor önümde..

Bana oyuncuğunu gösterip acemi sözcüklerle oyuncuğun özelliklerini anlatıyor ve için kımıl dalgalanıp yeşeriyor.

-İstersen gel de önce bir tanışalım, diyor.

-Merhaba ben Mert senin adın ne,
-Hafif mahcup hafif sevinçli bir edayla,
-Erkan diyor.

sonra yine anlatılan yaşamında çok önemli bir yer tutan gürlütlü oyuncuğun özelliklerini anlatmaya koyuluyor. Erkan inatla beni silahı aletin ateşleme gücüne ikna etmeye çalışıyor.

Peki, Erkan diyor, sen böyle, Polikliniğin arka bahçesinde yalnız ne yapıyorsun diye soruyorum.

-Ben diyor Erkan harareti bir sesle Dilek hemşiresinin oğluyum ve önümüzdeki gri binalardan birini gösteriyor, sen Dilek hemşireyi taniyor musun diye soruyor, Erkan.

Önce çabucak hayır diyorum, sonra biraz düşünüp, evet diyorum, evet Erkan ve içimde şu tümceler sessizce geçiyor.

Benim ulusumda kuşkusuz tüm diğer uluslar gibi değerli. Ama benim ülkemin henüz az gelişmiş diğer bir deyimle kalkınmakta olan bir ekonomisi var. İşte Dilek Hemşire'de birinci nedeni hayat galesi yani maiyet olsa da küçük oğlunun ayak üstü ve iş ortamında bakabilmek pahasına bu ülkeyi kalkındırma seferberliğine katılmış annelerden, Mustafa Kemal'in kuşağı emektar annelerden benim annem ve birçok başka anne gibi.

Küçük Erkan yaşının Psikolojisine uygun nitelikte bana sürekli öğrenme açlığını gösteren sorular sordu, ben de onu elimden geldiğince ciddi dostların yapmaları gerektiği gibi dolu dolu sözlerle yanıtladım.

Erkan bana yine vazgeçemediği oyuncuğunun bir iç mekanik püf noktasını göstermek istedi.

Bak, Erkan canım dedim, ben maalesef senin kadar iyi göremiyorum, bu yüzden korkarım oyuncuğunun püf noktasını öğrenemiyeceğim. Neden iyi göremiyorsun diye sordu Erkan.

-Çünkü gözlerin küçüken bir dizi ameliyatla oldu canım?

-Anneme söyleyeyim Dilek Hemşire seni iyi yapısın.

Korkarım bir tanem iyileşmeme Dilek Hemşire'nin iyi niyeti ve sevgisi de yetmiyecektir.

Öyleyse ben de Allah Baba'ya da dua ederim geçsin diye

-Canım, bir tanem,

Küçük Erkan'a güçlü biçimde sarıldım, niye yalan söyleyeyim bu küçük çocuğun ruhsal temizliği sevgisi içimi ezip bir hoş etmişti.

Mutlu ve kardeşçe bir dünya içimi ezip bir hoş etmişti.

Mutlu ve kardeşçe bir dünya için çocukluğunu, içindeki çocuğu yitirmemiş insanlar gerek dedim.

Gri binalardan-birinden ince bir kadın sesi "Erkan, Erkan oğlum gel" diye bağırdı.

Bu, Dilek Hemşire olmalıydı.

Dilek Hemşire gibi bütün devlet görevlilerimize de grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı gerek dedim, içimden.

Erkan'la vedalaşıp eczaneye yürüdüm.

Sena Turizm

Taşımacılıkta

Taşımacılık ve Organizasyon Ticaret Limited Şirketi

Habib Başkaya

güvenerek
inanmanın
ilk adresi

Karayolları Caddesi Duran Apt. No: 29/5 Küçükalyalı-İstanbul
Tel : 0216-417 06 62-417 92 85 Cep : 0532-273 71 86

VURGU

İmtiyaz Sahibi
Ahmet CANTÜRK

Genel Yayın Koordinatörü
Birsan ERMİŞ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Enver KORKMAZ

Yönetim Yeri:
Osmanağa Mah.
Kırtasiyeciler Sokak
Çandarlıoğlu Apt.
No: 32 Kat: 2 Daire: 3
Kadıköy-İSTANBUL
Tel: 330 08 56-346 54 14
Fax: 345 09 55

Ankara Bürosu:
Tel: 309 40 61 Fax: 312 27 63
Çanakkale Bürosu:
Tel: 213 02 40 Fax: 213 02 39
Balıkesir Bürosu:
Tel: 243 12 60 Fax: 245 45 73
Gaziantep Bürosu:
Tel: 232 18 14
İsparta Bürosu:
Tel: 212 07 11
Hatay Bürosu:
Tel: 344 15 43
Kahramanmaraş Bürosu:
Tel: 214 28 57

Ofset hazırlık ve baskı:
ÖZ OFSET
Güngören Tesisleri
Tel: 642 11 42
642 15 69
Haznedar-İstanbul

Özürülüler üç katı çalışmak zorunda

İkizler şimdi çok sağlıklı Bu genç anne partiye ikizleriyle geldi. Prematüre ikizlerin dünyaya "Merhaba" demeleri kolay olmadı. Ama şimdi ikisi de son derece sağlıklı. Partide ilgi ve sempatinin odağı oldular.

"Yasama sevinci" partisi

Vehbi Koç Vakfı Amerikan Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nin 3. kuruluş yıldönümü nedeniyle, yoğun bakım ünitesinde hayata döndürülmüş prematüre bebekler için Divan Oteli'nde bir parti düzenlendi. Partide son 3 yılda dünyaya gelmiş prematüre bebekler, anne ve babalarıyla beraber, biraraya geldi. Düzenlenen esprili yarışmalarda Ekin Çamur adlı bebeğe "En Obur Bebek" ödülü

verildi. "En Analitik Aile" ödülünü Lale ve Cihan Erdil çifti "En Baba Kanguru" ödülünü ise Ali Sürmen elde etti. "En Çok Ağlayan Anne" ödülü Nebahat Korkmaz'a verilirken, "En Heyecanlı Anne" ödülüne Sibel Çakar layık görüldü. Partide bir konuşma yapan Dr. Gülnihal Şarman, Yenidoğan Bakım Ünitesi'nin kurulduğu günden beri 500'den fazla prematüre bebeği sağlığına kavuşturduğunu anlattı.

■ Batılılaşma uğrunda her şeyi göze aldığımız şu günlerde, devlet ve özel sektör özürülülere gereken önemi veriyor mu? Orası malum..

Anayasamızın 81. maddesi, "Yaşlıları, çocukları ve özürülileri korumak devletin birinci görevi" diyor.

Ama devletin bu ilk görevini ne denli yerine getirdiği tartışılabilir. Özürülüler hayatlarını devam ettirebilmek için binbir güçlüklerle boğuşmak zorunda kalıp, özürülü olmayan bir çalışanın üç katı daha fazla çalışması gerekiyor.

Tekerlekli sandalye ile gezmek zorunda olan felçlilerin boğuşmak zorunda olduğu mimari engeller, okumak ve iş

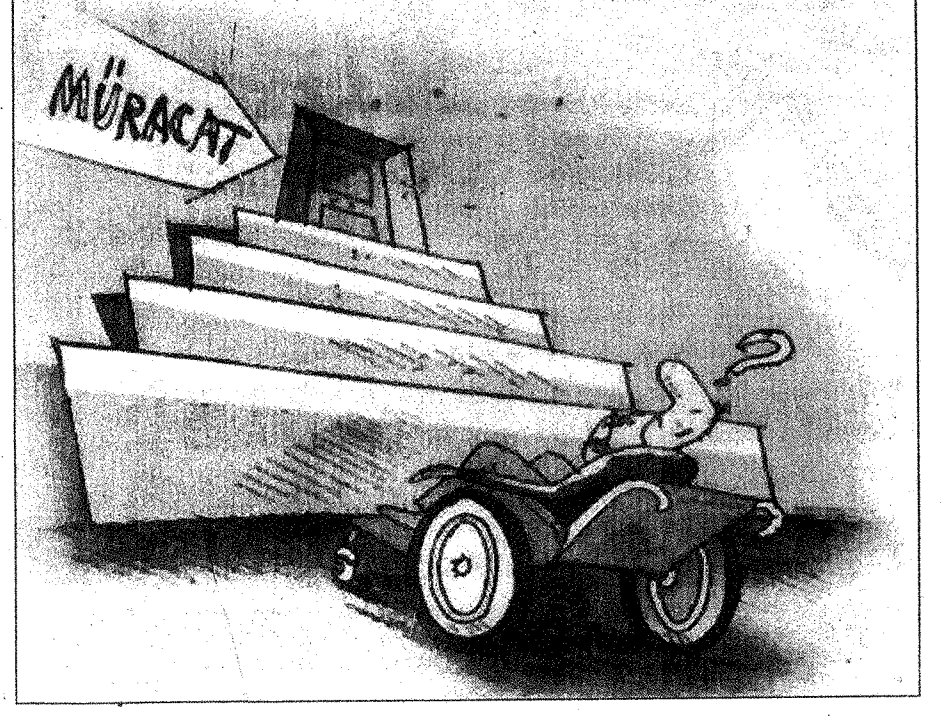
bulmak için karşılaştıkları güçlükler onların ne kadar mücadeleci olduklarını kanıtıyor.

Özel sektör, hafif sakatlıkları olanları (sağır ve dilsiz) tercih ediyor. Devlet kurumlarına gelince tam fiyasko. Çünkü, devlet memurluğu sınavına giren özürülüler (genellikle amalar) soruların şekilli olmaları şikayeti. Öğrenci Seçme Yerleştirme sınavlarında diğerleri için ayrı bir sınav kitapçığı hazırladığı halde, devlet neden bu imkanı özürülülerden esirgiyor bilinmez. Bu

olayları bizzat yaşayan iki arkadaş bunun en canlı örneği:

Sosyolog olan Ünal Özen ve tarih öğretmeni olan Ahmet Keskin. İş bulmak için iki yıldır yoğun mücadele ederek yaklaşık 20 şirkete özgeçmişleriyle müracaat etmişler. Şirket yetkilileri bu ama arkadaşlara görüntülü olarak kendilerini anlatan CD ile yeniden müracaat etmelerini söylemiş. Bu biraz düşündürücü...

Dileğimiz, milenyum çağında tüm özürülüler böyle sorunlardan arınmış olsun.

Özürülülerin alış-veriş keyfi

Migros, önünde sepeti bulunan akülü arabalarla özürülülerin uygarca alış-veriş yapmalarını sağlıyor. Ayrıca merkeze gelen özürülü yakınları için ayrılan otoparkla sorunları gideriyor.

46 yıldır alış-veriş hayatına devamlı yenilikler ekleyen Migros, şimdi ise özürülülere keyifli ve sorunsuz bir alış-veriş imkanı sunuyor.

Özürülülere alış-veriş imkanı

Migros, özürülülere, yaşlılara, hamile kadınlara ve yürüme zorluğu çe-

■ Alış-veriş yapmak ayrı bir zevktir. Hele zevklerimiz hitap eden eşyaları, gerekli gıda ihtiyaçlarımızı gidermek için yaptığımız alış-verişler ayrı bir zevktir bizler için. Acaba özürülüler, yaşlılar ve hamile bayanlar bu alış-veriş zevkini yaşayabiliyorlar mı? Orası malum. Ama üzümeyin, herkesin mutlaka alış-veriş yapmak için uğradığı MMM Migros, bu sorunları ortadan kaldırıyor.

kenlere önünde sepeti bulunan akülü alış-veriş arabalarını tahsis ediyor. Bu kullanışlı arabaları kullanmak isteyen özürülüler için iki tane kasa bulunuyor. Özürülüler, kredi kartlarını kullanarak, sıra beklemekten kurtuluyorlar.

Migros, şu anda İstanbul Belikdüzü, Maslak ve Cadebostan, Ankara ve ayrıca İzmir Balçova'da, bu akülü

arabalarla özürülülere hizmet veriyor. Ayrıca özürülüler merkeze getiren yakınları, arabalarını park etme sorunuyla da karşılaşmıyor. Özürülülere ayrılan otopark bu özelliklerin tuzu biberi.

Umarız ki özürülü arkadaşlarımız, hayatlarını kolaylaştırabilecek bu tür imkanlara kavuşur.

Görmeden de yasanabilir

■ Çoğumuz karanlıktan korkarız. Ama, körler için bu karanlıklar bir yaşam biçimi. Ahmet ve Ünal isimli iki ama çocukluk arkadaşları azimle çalışarak, karanlık olan dünyalarını aydınlatmayı başaranlardan. Sosyolog olan Ahmet Keskin ile tarih öğretmeni olan Ünal Özen isimli iki ama arkadaşın hayat hikayelerini birlikte dinleyelim:

Azmin Zaferi

1975 doğumlu olan Ahmet Keskin 1981 yılında göz tansiyonu sonucu iki gözünü kaybetti. 1984'te ilkokulu 1995 yılında İstanbul Şile 50. Yıl Lisesi'ni bitirerek 1999 yılında ise İstanbul Üniversitesi Tarih bölümünü bitirip eğitimini tamamladı.

Ünal Özen 1975 doğumlu. Beyin damarları tıkanıp sinirlerin ölmesiyle 1997'de iki gözünü yitirdi. 1983 yılında ilkokulu, 1987'de İstanbul Şile 50. Yıl Lisesi'ni bitiren Özen, 1997 yılında Mimar Sinan Üniversitesi Sosyoloji bölümünü bitirdi.

Küçük yaşlardaki birliktelikleri hala devam ediyor. Bu birliktelikleri bazı olmaz denilen olayları aş-

malarını da sağlamış. Günlük yaşamda ihtiyaçlarını yardıma ihtiyaç duymadan karşılamaları, normal yaşam sürdürmeler arasında da hayranlık uyandırıyor.

Güçbirliği Yaptılar

İki arkadaş, 1995 yılında Yurt FM'de program yapmışlar. Spor yapma (basketbol ve futbol), tiyatro ve sinemaya gitme, televizyon izleme ve normal insanların kullandıkları bilgisayarları (ses kartı takılarak) kullanma, bisiklet sürme gibi birçok aktiviteleri başaran bu iki arkadaş toplumda saygın bir yere gelmiş.

Her ikisinin de tek bir amacı var, tüketici değil üretici olarak yaşamlarını sürdürmek.

Uzmanlardan E vitamini uyarısı

Erkeklerin cinsel gücü arttığı, kadınların da yaşlanmayı geciktirdiği gerekçesiyle yaygın olarak tüketikleri E vitamininin bilinçsiz kullanılması durumunda vücut için riskli bir hale dönüşeceği bildirildi.

İzmir Eczacı Odası Başkanı Mustafa Sezen, yağda eriyen ve vücutta biriken bu vitaminin tabletin mutlaka hekim kontrolünde alınması gerektiğini söyledi.

Sezen, yıllardır Avrupa'dan eş dost kanahıyla getirilen ya da kaçak yollarla satılan E vitamininin son 5 yıldan beri ruhsat alınarak cezanelerde de satılmaya başlandığına işaret ederek şunları kaydetti:

"Özellikle erkeklerde cinsel gücü artırdığı, kadınlarda ise ciltteki kırışıklıkları geciktirdiği gerekçesiyle kullanıldığını ve vitamininin yanlış kullanıldığında vücut için riskli olduğu belirlenmiştir. Yağda eriyen ve vücutta biriken bu vitamin, günlük 1

grama yaklaşan dozlarda ve uzun süre kullanılmasında karaciğer üzerinde zararlı etki yapar."

400-800 üniteyi aşan dozda kullanılan E vitamininin karın ağrısı ve ishale yol açtığı da belirtilen Mustafa Sezen, şöyle devam etti:

"Doğum kontrol hapı kullananlar, gebeler ve süt veren annelerin E vitamini kullanmamaları gerekir. Yine uzun süreli kullanımlarda bulantı, kusma, kas yorgunluğu, görme bulanıklığı, göğüslerde büyüme, bağırsak krampları, kolesterol ve gliserin düzeylerinde yükselme ve idrarla oestrogen ve androgen atılımında artma görüldüğü bilimsel olarak saptanmıştır."

Sezen, K vitamini eksikliği olan kişilerin E vitaminini uzun süre yüksek dozda kullanmasının kanamalara neden olabileceğini anlatarak, "Bu kişilerde E vitamini troid ve hipofiz hormon metabolizmasını bozar.

Duyma özürülüler için cep telefonu yapıldı

■ İletişimde çığır açan cep telefonlarından duyma özürülüler de faydalanacak. Bu yeni cep telefonu, konuşmaları yazıya, yazıları da konuşmaya çeviriyor.

Sakatlarla ILO imkanı

Türkiye "Her kategorideki sakatlar için uygun mesleki rehabilitasyon tedbirleri alınmasını ve sakatların istihdamı imkânlarının artırılmasını" öngören Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmesini onayladı. Türkiye'nin onayına ilişkin karar, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Onaylanan sözleşme, her üye ülkenin, ulusal şart, tatbikat ve imkanlarına göre, sakatlar için mesleki rehabilitasyon ve istihdam ulusal politikası formüle etmesini, uygulamasını ve periyodik olarak gözden geçirmesini öngörüyor. Sözleşmeye göre her kategorideki sakatlar için uygun mesleki rehabilitasyon tedbirleri alınacak ve açık işgücü piyasasında sakatlar için istihdam imkanları artırılabilecek.

Özürülü kartlarına başvuru yetersiz

Türkiye Sakatlar Derneği Konya Şube Başkanı Hasan Basri Sayı, 7.5 milyon özürülünün bulunduğu Türkiye'de,

aradan bir yıl geçtiği halde, Özürülü Kimlik Kartı almak için yapılan başvuruların sadece 14 bin seviyesinde kaldığını bildirdi.

Sayı, yaptığı açıklamada, bedensel ve ruhsal engellilerin tespiti ve geleceğe yönelik stratejilerin geliştirilmesinde rol oynayacak Özürülü Kimlik Kartı uygulamasının bir yıl önce başlatıldığını hatırlattı.

Su ana kadar Başbakanlık Özürülüler İdaresi Başkanlığı'na sadece 14 bin başvuru geldiğini hatırlatan Sayı, "Yaklaşık 7.5 milyon özürülünün bulunduğu ülkemizde bu kadar başvuru gelmesini komik buluyorum. Bu konuda valilikler ve kaymakamlıklar aracılığıyla etkin bir tanıtım çalışması başlatılmalıdır" diye konuştu.

Özürülü Kimlik Kartı ile özürülülere bir takım haklar ve kolaylıklar getirildiğini vurgulayan Sayı, söz konusu kartı alanların Devlet Demiryolları, Türk Hava Yolları ve Telsim indiriminden yararlanacaklarını, milli park ve fuarlara ücretsiz giriş yaptıklarını kaydetti. Sayı, yüzde 40'ın üzerinde özürüllüğü olanlarla tedavisi imkansız hastalıklardan birini taşı-

yanların rapor almaları gerektiğini de aktardı.

Farklı Sistem

Bilim adamları, duyma özürülü olan veya kulakları az işitenler için bir cep telefonu ürettiler.

Duyma özürülüler, bu telefonla yazılı mesaj gönderebilecek. Cihaz bunu bir bant kaydıyla karşı tarafa konuşma olarak iletecek. Aynı şekilde karşı tarafın konuşma olarak gönderdiği mesaj, duyma özürülü kişinin özel telefonunda kendiliğinden yazılı mesaja dönüşecek.

Yoğun talep

Nokia'nın geliştirdiği cep telefonu, sadece Duya Özürülüler Kraliyet Ulusal Enstitüsü tarafından satılacak. Fiyatının 400 pound (284 milyon lira) olmasına karşın, enstitü şimdiden sipariş yağmuruna tutulmuş, enstitü sözcüsü Andrew Hoyle, bu telefonla artık duyma özürülü insanların da rahatlıkla duyabileceklerini söyledi.

Sosyolog ve Tarih öğretmeni olan iki görme özürülü, normal insanlar gibi tiyatroya gitme, sinemaya ve televizyon izleme, radyo programları yapma, basketbol ve futbol oynama ve bisiklet kullanma gibi aktivitelerde bulunuyor.

Çiğneme hafızayı güçlendiriyor

■ Japon bilimadamları, çiğneme eyleminin, öğrenme ve hafıza üzerinde belirgin etkili olduğunu saptadı.

Japonya'nın Gifu Tıp Üniversitesi'nde görevli Minoru Onozuka ve ekibinin araştırmasına göre, çiğneme hareketleri, hafıza kaybını büyük ölçüde engelliyor.

Hafıza ve öğrenme hücreleri, beyin hipocampus bölümünde bulunuyor. Küçükle yaşlandıkça, bu hücreler yok oluyor ya da azalıyor. Bu nedenle hafıza kaybı, unutkanlık ve öğrenme zorlukları başlıyor.

Fareler üzerinde çalışan uzmanlar, dişleri

olan genç farelerin çok daha kolay öğrenip unutmadığını, ancak dişsiz farelerin hafızalarını kaybettiğini ortaya çıkardı. Doktor Onozuka'ya göre çiğneme, beyindeki stresi azaltarak kişinin hafızasını güçlendiriyor.

Çünkü hipocampus bölümü, kandaki stres hormonunun kontrolünü de sağlıyor. Yaşlı insanların bu nedenle daha stresli olduğu ve hafızalarını kaybettiğini belirten Onozuka, "Sağlam bir hafıza için sağlam dişler gerekiyor" dedi.

Başlarken... Neden Felsefe?

Felsefe'nin İnsanoğlunun Özgürleşmesi, Aydınlanması ve İnsanlaşması İçin Taşındığı Anlam Üzerine.

Yazan: Mert Sarı

Felsefe eski Yunanca Philosophia sözcüğünden gelir ve Türkçe karşılığıyla bilgi/bilgelik severlik demektir.

İslam Kültür coğrafyasında daha geniş bir anlamda felsefe yüksek bilgi hikmetseverlik demektir. Ve kalbi, ulvi ve tasavvufi çağırışını da sahiptir.

Felsefe ilk kez eski Yunan'ın site devletleri bireyleri arasında gelişmiştir. Kuşkusuz bilimsel maddeci bir bakışla bunda eski Yunan'da bir artı değer, yani temel gereksinimlerin ötesinde bir üretim fazlasının oluşmasının payı büyüktür. Ancak böylelikle toplumun bazı bireyleri üretim dışında başka uğraşlara zaman ayırabilme olanağı bulmuşlardır.

Toplulumuzda felsefe, tüm geri toplumlardaki gibi küçümsenmekte. Felsefe ile uğraşmaya bir tür delilik gözüyle bakılmaktadır.

Son yıllarda "uzaylı" bir şarkıcının bir bestesinde de belirgenleştiği gibi felsefe boştur, saçmadır ve sadece yararlı işlerin dışında anlamsızca aman tüketen züppelelerin bir mugalatasıdır.

Türk filmlerindeki ve bulvar yayınlarındaki feylosof tiplmesi kalın gözlüklü, dökük ve uzun saçlı ve yarı kaçık bir adamdır. Gerçekte ve evrensel açıdan bu mudur? Felsefe ve mugalatasıdır.

Felsefenin uygarlık tarihi ve insanlaşma açısından taşıdığı anlam nedir? Gerçekte felsefe sürekli düşünmek, sorular sormak her şeyde verili ve verili olanla yetinmeyip daha doğruyu daha iyiyi aramak demektir.

Sorgulamanın ve özgür düşüncenin olmadığı bir toplumda gelenekler başkaları ve yetke (otorite) neyi doğru buluyorsa, doğru olur.

Düşünce ve davranış kalıpları sürekli yenelendiğinden ve sürekli var olan tekrarlandığından böyle bir toplumda yeni ve parlak başka görüşler ortaya çıkmaz. Gine bu yüzden böyle bir toplumda eskilerin terakki dediği ilerleme gerçekleşmez. Gine insanların birbirlerine karşı hoşgörü, anlayış sevgi ve saygı geliştirebilmeleri için de felsefi düşünce zorunludur.

Çünkü ancak kendi beni ve toplumu ve başka tüm insanların sorunları üzerinde düşünen insanlar kendi BEN merkezlerini aşıp onun egoist sınırlamalarından çıkıp başka insanlara ve dış dünyaya yönelebilirler.

Felsefi düşünceye saygı ve hoşgörüyle bilmeyenler diyalogun erdemine inanç duymazlar. Ve dolayısı ile gerçek demokrat bir kişiliği özümseyemezler.

Felsefenin olmadığı yerde ezici ve mutlak yetke vardır. Kurandaki haklar layık oldukları gibi yönetilir sözü bir açıdan doğrudur.

Unutmayalım ki Hitler Mussolini ve Salazar gibi diktatörlere toplumsal taban desteğini biz düşünmeyen insanlar verdik. Alende'yi devirip Pinochet diktatörünü Şili halkının başına salan, düşünmeyen dolayısıyla bilmeyen, sevmeyen ve duyamayan Şili halkının bir bölümüdür.

Pek farkedilmez ama felsefenin güncel yaşama da katkısı büyüktür. Eleştirel ve yaratıcı düşünen insanlar humor yani mizahi bakabilme yeteneği sahibidirler.

Bu da insan bilincine gündelik güçlükler karşısında esnek bir bilinç yapısı kazandırır. Felsefe artan yaşam kalitesi demektir. Yaşam kalitesi sadece toplam tüketim endeksi değildir. Yaşam kalitesi coşkusal, anlamlı tad alarak dolu dolu yaşayabilmektir.

Örneğin felsefede Kant'ı tanımak insan aklını, Bergson'u tanımak insan zekasını eleştirebilmektir.

Platon'u, Aristo'yu, Marks'ı tanımak, politik dünya ve sistemleri tanıyabilmektir. İşte tüm bu ve başka birçok olumlu nedenden Vurgu Gazetesi'nde didaktik yaratıcı ve yapıcı olabilmek amacıyla bir felsefe köşesi başlatılm.

Tüm dostların katkı ve eleştirilerini bekliyorum.

Herkese bilgelik yolunda yücelen bir yaşama biçimi dilerim. Sevgiler.

Asık Veyssel'in yaşam öyküsü

Asık Veyssel, hayatını anlattığı bir şiirinde "Üçyüzonda gelmişdim Cihana" diyor. Yıl 1894 oluyor hesapça. Sivas'a bağlı Şarkışla ilçesinin Sivrialan Köyü'nde dünyaya gelmiş. Anası Gülizar, bir yaz günü köy dolaylarındaki Ayıpınar merasına koyun sağmaya gittiğinde oracıkta bir yol üstünde doğmuş Veysseli. Göbeğini de kendi eliyle kesmiş. Yaman kadını Gülizar ana. Bebesini bir çaputa sarıp yürüye yürüye köye dönmüş. Babası Ahmet bebenin adını Veyssel koymuş.

Yıllar geçmiş aradan büyümüş, konuşmuş, yürümüş Veyssel çocuk. Böylece 7 yaşına gelmiş. O yıl bir çiçek hastalığı salgını olmuş Sivas'ta. Küçük Veyssel de yakalanmış. Sol gözünde çiçeğin beyi çıkmış kendi deyimiyle... Göz akıp gitmiş sağ gözüne de perde inmiş önceleri. Yalnız ışığı seçebiliyormuş bu gözüyle. Babasına "Çocuğu Akdağmadeni'ne götür, orada bu gözünü açacak bir doktor var" demişler. Sevinmiş Ahmet emmi. Gel gör ki talihsizlik yine yakasını bırakmamış Veyssel'in. Bir gün inek sağarken babası yanına gelmiş. Veyssel ansızın dönüverince; yakında bulunan bir değneğin ucu öteki gözüne girivermiş. O göz de akıp gitmiş böylece.

Veyssel'in Ali adında bir ağabeyi ve Elif adında bir kız kardeşi varmış. Hepsi çok üzül-

müşler. Veyssel'in kötü kaderine. Babası meraklı adammış. Halk ozanlarından şiirler okuyup ezberleterek avutmaya çalışmış oğlunu. Sivas'ın köyleri saz şairleriyle dolu. Onlarda arasıra gelip Ahmet emminin evine uğurlarmış. Veyssel ilgiyle dinlemiş çalıp söylediklerini. Babası, oğlunun ilgisini görünce bir saz alıp vermiş ona. İlk saz derslerini babasının arkadaşı olan Çamşılı Ali Ağadani almış. Ve gitgide kendini iyice saza vermiş Veyssel. Ünlü Halk ozanlarının şiirlerini çalıp söylemiş bir zaman. Yirmibeş yaşındayken (1919) anası, babası Veyssel'i Esmadağında bir kızla evlendirmiş ve kısa bir süre sonra ikisi de göçüp gitmiş bu dünyadan (1921). Acı üstüne acı gelmiş ama bitmemiş talihin kötü oyunu. İkinci çocuğu on günlükken anasının memesi ağzına tıkanarak ölmüş. Ardından da karısı yanasmalarıyla evdan kaçmış. Bu olay çok koymuş Veyssel'e. Daha derli olmuştur ve iyice içine kapanmış. Karısı koyup gittiğinde bir kızı varmış Veyssel'in. Daha bir yaşını bitirmemiş. İki yıl kucagında gezdirmiş Veyssel ne çare o da yaşamamış. Bu sıralar Veyssel'i yeniden evlendirmişler. Bu karısı 7 çocuk vermiş Aşığa. Biri ölmüş iki oğlan, dört kız, altısı sağ. Onlarda 18 torun vermiş Veyssel'e. Asık Veyssel Cumhuriyetin onuncu yıldo-

nümüne rastlayan 1933 yılına kadar, başka ozanların şiirlerini çalıp söylemiş. Kendi değişlerini söylemekten utanır, çekinmiş. O yıllarda şairlerimizden rahmetli Ahmet Kutsi Tecer tanımış Veyssel'i. Onun ışık tutuculuğu ile Veyssel'in şiirleri aydınlığa kavuşmuş. Veyssel şairliğinin gelişmesinde Tecer'in büyük yardımlarını gördüğünü söyleydi her zaman. Veyssel'in gün ışığına çıkan ilk şiiri Gazi Mustafa Kemal Paşa için söylediği "Türkiye'nin İhyası Hazreti Gazi" mısrasıyla başlayan şiirdir. Bundan sonra bütün yazdıklarını çalıp söyler olmuştur. 1933 yılına kadar köyünden dışarı hemem hemem hiç çıkmadığı halde bundan sonra bütün yurdu dolaşmış, yurdunun çeşitli şehirleriyle kasabalarını köylerini yakından tanımıştır. Halk ozanlarından en çok Karacaoğlan'ı, Yunus'u, Emrah'ı, Dertli'yi severdi.

Çağımızın ozanlarından Ahmet Kutsi Tecer'in ayrı bir yeri vardı Veyssel'de. Onun aracılığıyla Köy Enstitülerinde bir süre saz öğretmenliği de yapmıştı. Veyssel sırasıyla Arifiye, Hasanoglu, Çifteler, Kastamonu, Yıldızeli, Akpınar Köy Enstitülerinde bulunmuştu. 1952 yılında İstanbul'da büyük bir jübilesi yapılan Asık Veyssel'e 1965 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi, Ana dilimize ve Milli Birliğimize yaptığı hizmetlerden

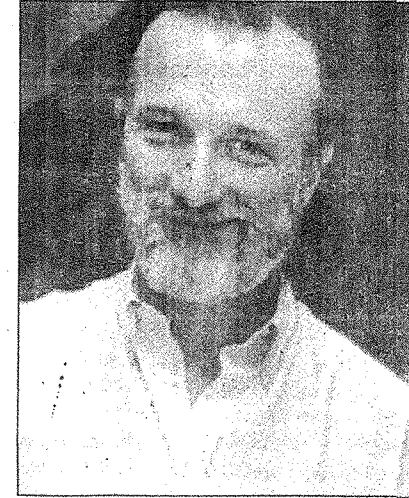
dolayı" özel bir kanunla vatani hizmet tertibinden aylık bağlamıştı.

Veyssel'in bir başka özelliği daha vardı. Köyünde ve çevresinde ondan önce bir tek meyva ağacı olmadığı halde, Sivrialan'da ilk meyva bahçesini o yetiştirmişti. Hem öyle bir bahçe ki, içinde olmadan kayısıya, kirazdan cevize kadar türlü türlü meyve ve çiçek vardı. Veyssel, kardeşlerinin yardımıyla bu bahçeyi yapmaya başladığı zaman köylüler "Atalarımız bunca yıl böyle bir iş yapmamışlar, şu kör adam onlardan iyi mi bilecek ki böyle işe kalkıştı" demişler. Birkaç yıl sonra ağaçlar yetişmiş, meyve vermiş. Köylüler önceki dediklerini hatırlayıp utanmışlar ve bu defa "O kör değilmiş, meğer kör olan bizmişiz." diyerek Asık Veyssel'i kullamışlar. İşte böylesine uzağı gören bir insandı o. Yetmiş yıl karanlık bir dünyada yaşadı. (Ölümü 21 Mart 1973) Fakat karanlık gözlerinde idi. Yalnız, içi aydınlıktı. Şiirleri de öyle.

Halk şiirimizin bu güçlü ozanı yarım yüzyıllık aşkın bir süre yazdıklarıyla çalıp söyledikleriyle çevresine ışıklar saçtı. Sanırım şimdi de mezarında son uykusunu ışıklar içinde uyuyordu.

Yalnız çağımızda yaşayanlar değil, bizden çok sonra yaşayacaklarda "Dostlar Beni Hatırlasın" şiirini unutmayacaklar ve her zaman rahmetle anacaklardır.

Yeni dünya düzeninde dört sektör kalacak

'Yeni Ekonomi Düzeni' konulu seminare katılan Prof. Dr. İbrahim Kavrakoglu, günümüzün güçlü sektörlerinin bilgisayar, telekom, medya ve internet olduğunu söyledi.

Strateji, organizasyon, toplam kalite konularında danışmanlık hizmeti veren Prof. Dr. İbrahim Kavrakoglu, yeni ekonomik düzenin, teknolojik olanaklardan yararlanabilenlere büyük fırsatlar sunduğunu bildirdi.

Kavrakoglu, Balnak Holding tarafından düzenlenen "Yeni Ekonomi Düzeni" seminerinde, günümüzün yeni ve güçlü sektörlerinin bilgisayar, telekom, internet ve medya olduğunu dile getirdi. Kavrakoglu, dünya ekonomisinde son 20 yılda birçok yapısal değişim olduğuna ve küreselleşmeye gidildiğine de işaret etti.

Küreselleşmeyle birlikte mal, hizmet ve para dolaşımının serbestlik kazanırken, ekonomilerin birbirinden etkileşiminin arttığı ifade eden Kavrakoglu, 1998 yılında Asya'daki ekonomik krizin dünya genelini etkilediğine dikkat çekti. Yeni ekonomide net sermaye

akımlarında olağanüstü büyüme görüldüğünü, sermaye akımlarının en fazla ABD, İngiltere, Çin'e gittiğini söyleyen Prof. Dr. Kavrakoglu, dünya gelirlerinden de ABD'nin yüzde 20.4, Avrupa Birliği ülkelerinin yüzde 19.8 pay alırken, Japonya'nın yüzde 7.7 ve eski Sovyet Bloğu ülkelerinin yüzde 4.8 pay aldığını belirtti. Sektörel değişimlere de değinen Kavrakoglu, başta telekom ve bilgisayar olmak üzere otomotiv, gıda, ilaç, medya sektörlerinde birleşmelerin arttığını vurgulayarak, "Yeni ekonominin önemli bir unsuru, ülke içinde yapılamayan monopolün dünya genelinde yapılabilmesi" diye konuştu.

Yeni ekonominin ögerelini teknoloji, sinerji ve iş yapma hızı olarak açıklayan Kavrakoglu, "Yeni ekonomi, teknolojik olanaklardan yararlanabilenlere büyük fırsatlar sunuyor" dedi.

Teknoloji bilmeyen Genel Müdür olamayacak

Teknoloji bilmeyen, bilen ama kullanamayan, yarattığı fırsatları göremeyenler yönetilmeye mahkum olacak.

Dünyanın en büyük yönetim gurubu Peter Druker, The Nej York Times gazetesinde yayınlanan makalesinde "Günlük hayatın bu kadar değiştiği, iş yaşamının da bu kadar değişeceği bir ortamda teknolojiye uzak kalmak, sokakta taş devri kıyafetiyle dolaşmak gibi bir şey" diyordu. Onun bu sözünü, iki hafta önce Microsoft Genel Müdürü Süreyya Çiliv doğruladı: "Artık teknoloji bilmeyen genel müdür olamayacak."

Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden

- Şirkette yeniye ayak altında dolaşmayın. Terfi etmeyi aklınıza koyduğunuzda önce az konuşup, ortamı keşfedin. Mayınlardan uzak durun.
- Zaman geçince, üstlerinize görevinizle ilgili akıllı sorular sorun.
- Bazı küçük sorunlara çözüm üretmek göze girmeye çalışın ama göze batmayın.
- Bazı işlere adam arandığında "gönüllü" olun.
- Üst kademelerden bir "hami" veya "sponsor" bulun. Ama "Müdürlük adamı" olmayın.
- Vitrininizi iyi düzenleyin. Koltuğunuzu ısıttığınızda, öneri ve proje üretmeye başlayın.
- Acele etmeyin. Tutkunuz, aklınızın ve yeteneğinizin önüne geçerse ofsayta düşebilirsiniz.

Şişinizi gelecek 10 yılda, geçmiş 10 yılda yaptığınız biçimde yaparak başarılı olacağınızı sanıyorsanız deli olmalısınız. Başarmak için şu anı altüst etmelisiniz...

Roberto Goizueta

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Türkiye mahkum oldu

- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), faili miçhul cinayet iddiasıyla yapılan bir şikayet başvurusunda, Türkiye'yi suçlu bularak, maddi tazminat ödemeye mahkum etti.
- AİHM, İsmail Ertak isimli şahsın, oğlu Mahmut Ertak'ın güvenlik güçleri tarafından gözaltında tutulduğu sırada öldürüldüğü yolundaki şikayetini değerlendirmesi sonucunda, Türkiye'nin yaşam hakkı ile ilgili İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. maddesini ihlal ettiği görüşüne vardı. Mahkeme, Türkiye'nin Ertak'a mahkeme masrafları da içinde olmak üzere toplam 49 bin 500 İngiliz Sterlini (yaklaşık 47 milyon 25 milyon TL.) maddi tazminat ödemesini kararlaştırdı.
- İsmail Ertak, başvurusunda, Şırnak'ta bir kömür madeninde çalışan oğlunun 18 Ağustos 1992 tarihinde işinden evine dönerken, güvenlik güçleri tarafından gözaltına alındığını ve daha sonra kendisinden haber alınamadığını iddia etmişti.

NEDEN ?

NİÇİN ?

NASIL ?

NE ZAMAN ?

Bu soruları kendinize sorun !

VURGU 'ya abone olun

19 banka piyasa yapacak

■ Mayıs ayından itibaren iç borçlanma piyasasında 19 banka "piyasa yapıcı" olarak görev alacak. Bu bankalar sürekli fiyat vermekle, Hazine ihalelerine katılmakla yükümlü olacak.

İç borçlanmada Mayıs'tan itibaren yeni bir sisteme geçiliyor. "Piyasa yapıcılığı" sistemi ya da yurt dışında kullanıldığı gibi primary dealership adı verilen bu uygulamada 19 banka bono piyasasının daha derin ve istikrarlı olması için görev yapacak.

Bu bankalar Hazine'nin ilk ihraçlarında üç aylık dönemler itibarıyla asgari yüzde 2'lik pay alacak. Ayrıca fiyat istikrarını sağlamak için piyasanın açık olduğu saatlerde belirli marjlarla çift taraflı kotasyon verecek. Bu yükümlülükler piyasa yapıcısı, yani "market maker" olarak seçilen bankalara çok aşırı yük getirmeyecek. Çünkü bu bankalar halen bono tahvil piyasasının en çok işlem yapanları arasında bulunuyor.

Hazine Müsteşarı Selçuk Demiralp bir toplantı düzenleyerek, pi-

yasa yapıcılığına seçilen 19 bankayı ve sistemi tanıttı. Demiralp bu sisteme Mayıs'ın ilk haftasında geçileceğini tahmin ettiğini belirtti. Başvuruların ardından belli kriterlere göre seçilen bankaların bir yıl süre boyunca piyasa yapıcı olacaklarını hatırlatan Demiralp, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ekonomik istikrar ve enflasyonla mücadele programının önemli unsurlarından biri de piyasa yapıcılığı sistemidir. Bu sistem dünya çapında pek çok gelişmekte olan ülke tarafından bir süredir başarıyla uygulanmaktadır. Bu bağlamda söz konusu sisteme İMKB'nin sürdürmekte olduğu ve son aşamasına geldiği öğrenilen uzaktan erişim sistemi çalışmalarının da tamamlanmasına bağlı olarak Mayıs'ın ilk haftasında geçileceğini tahmin ediyorum."

Kamulara yasa Mayıs'ta

Hazine müsteşarı Selçuk Demiralp kamu bankalarının kar ve etkinlik bazında piyasa koşullarına göre çalışmaları ve özelleştirmeye uygun hale getirilmeleri için bir çerçeve yasa taslağı üzerinde çalıştıklarını belirtti. Demiralp, "Programa göre bu yıl Mayıs veya Haziran'da sunmayı düşünüyoruz," dedi.

Demiralp, Ziraat ve Halk Bankası'nı da kapsayacak yasanın yürürlüğe girmesiyle Dünya Bankası'ndan 750 milyon dolarlık uyum kredisinin devreye gireceğini, yeniden yapılanma içinde ayrıca 500 milyon dolar beklediğini belirtti.

Üç ayda 9 katrilyon tasarruf

Hazine Müsteşarı Selçuk Demiralp faiz oranlarının düşmesiyle yılbaşından bu yana 8,5-9 katrilyon lira civarında bir faiz tasarrufu sağlandığını belirtti. Geçen yıl ortalama yüzde 108 olan iç borçlanma faizinin Ocak'ta yüzde 38'e, Nisan itibarıyla da yüzde 33'e gerilediğini hatırlattı. Faizlerin böyle seyretnesi durumunda önümüzdeki yıllarda yaklaşık 15 katrilyon tasarruf sağlanmasının beklediğini belirtti Demiralp, "İlk üç ayda iç borç faiz ödemelerinin yüzde 38'lik kısmı iç borç dışı kaynaklardan sağlanmıştır" dedi.

65 bin özürlü iş arıyor

Başbakanlık Özürsüzlüler İdaresi Başkanlığı'nın yaptığı araştırmaya göre, Türkiye'de şu anda tam 65 bin özürlü iş arıyor. İş arayan her 25 kişiden biri özürlü.

İşveren ne düşünüyor?

- Özürsüzlülerden sorumlu Devlet Bakanlığı'ndan gelen anket sonuçlarına göre özürsüzlülerle çalışma deneyimi olan işverenler görüşlerini şöyle aktarıyorlar:
- Özürsüzlülerin işyerlerinde diğer personellerden daha iyi huy ve davranış örnekleri gösteriyor.
- İş bırakma özgürlükleri daha az olduğu için, uygun işlere yerleştirildikleri takdirde diğer personel kadar verimli olabiliyorlar. Daha çok kabaca gösteriyorlar ve işlerine daha bağlılar.

yon aralığında olduğu söyleniyor. Özürsüzlüler İdaresi Başkanlığı ve Devlet İstatistik Enstitüsü'nün işbirliğiyle Türkiye genelinde özürsüzlü sayısını tam olarak belirlenebilmesi için ilk kez "2000 Özürsüzlüler Araştırması" gerçekleştirilecek.

Bu araştırmada özürsüzlük oranı, çeşitli değişkenlere göre dağılımı, özürsüzlük nedenleri ve türleri, özürsüzlüğü etkileyen faktörler gibi verilere ulaşılması amaçlanıyor. Bir veri tabanı oluşturularak yeni stratejilerin oluşturulması ve hizmetlerin rasyonel olmasının sağlanması hedefleniyor.

Artış Yetmedi

Kamuda memur olarak istihdam edilecek özürsüzlülerle ilişkin yasal düzenleme 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yer alıyor.

Kamu kesimi ve özel sektörde işçi olarak istihdam edilecek özürsüzlü sayısı ise 1475 sayılı İş Kanunu ile düzenlenmiş.

Bunlara göre 50 ve daha fazla personel çalıştırılan yerlerde personelin yüzde 3'ü oranında özürsüzlü çalıştırılması zorunlu. Bu oran, Eylül 1999 yılında yüzde 2'den, yüzde 3'e çıkarıldı.

Sağlıklı olmamakla

birlikte Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 1993 yılında yaptığı anket ve 1998 sonunda da Devlet Personel Başkanlığı'nca yapılan araştırma sonuçları, uygulamada bu oranların oldukça altında kaldığını gösteriyor.

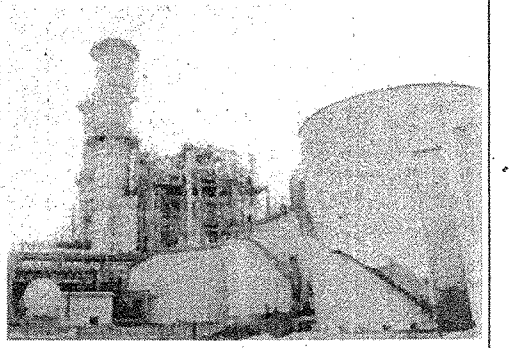
1998 yılındaki 64 kamu kuruluşu arasında yapılan araştırma sonucuna göre çalışması gereken özürsüzlü sayısı 9.737 olması gerekirken, sayı 2.700'de kalmış. Oysa şu anda tam 65 bin özürsüzlü iş arıyor.

Özürsüzlülerin daha fazla istihdam edilebilmesi için 1997 yılında da bir genelge hazırlandı.

Bu genelgeye göre, memur sınavları yapıldığı zaman, özürsüzlüye yönelik de sınav açılıyor.

Sınav ihtiyaç duyulması halinde her yılın Nisan-Mayıs, Temmuz-Ağustos veya Ekim-Kasım dönemlerinden bir ya da bir kaçına sınav yapılabilir.

Bu genelgenin yürürlüğe girme tarihinden sonra, 2000 Mart ayı sonu itibarıyla 65 kamu kuruluşu 3847 memur kadrosu için sınav açıldı.

Enerji Bakanlığı'ndan Dünya Bankası'na cevap

Elektrik alımında garantiyi kaldırırsak enflasyon azar...

■ Enerji Bakanlığı, Dünya Bankası'nın geçen hafta tartışma yaratan 'Enerji Raporu'na, bir raporla cevap verdi. Bakanlık raporunda, "imzalanmış sözleşmeler iptal ederse hukuki sorun çıkar. YİD modeliyle yapılan santrallerden elektrik alım garantisi hemen kalkarsa, enflasyon azar" denildi.

Bakanlık: Elektrige toptan zammı karşıyız

Enerji Bakanlığı'nın raporunda, Dünya Bankası'yla yapılan 'İkraz Anlaşması' gereğince; 2000 yılında TEAŞ'ın ortalama satış tarifesinin, kilovatsaat başına 4,5 cent olması gerektiği belirtilerek, bu rakama ulaşabilmesi için elektrik fiyatlarına "Ocak ayında yüzde 2,1, Şubat-Martta yüzde 2,6, Nisan-Aralık dönemine ilişkin doku ay boyunca ise yüzde 3,51 zam yapılması gerektiği" yer aldı.

Yazda 2000 yılı için Hazine'nin verdiği dolar ortalamasının 574 bin lira olduğu belirtilerek, şöyle denildi: "ABD doları ortalaması, 574 bin liranın üzerinde olursa aylık artış oranlarının da daha yüksek olması gerekecektir. Bu zam oranları konusunda Hazine'nin görüşü beklenmektedir."

Dünya Bankası, bu reel fiyat düzeyinin 2001-2004 döneminde de sürdürülmesini istedi.

Bakanlığın bu öneri üzerine hazırladığı 5 Yıllık Kurum Performans Planı'nda ise TEAŞ tarifeleri önümüzdeki beş yıl için 4,5-4,7 cent arasında değişiyor.

Dünya Bankası, tüketici satış fiyatlarının reel bazda, bir defaya mahsus olmak üzere, yüzde 12,5 oranında veya aylık 3,2 oranında (toptan fiyatlardaki artışa paralel olarak) artırılmasını istedi. 1999 Aralık ayında 7 cent olan fiyatın, 2000 yılı için 7,9 cent olarak saptanması önerildi.

Bakanlığın buna verdiği cevapta ise, tüketici satış fiyatlarının TEAŞ toptan satış fiyatındaki artışlara paralel olacağı belirtildi ve "Ancak TEDAŞ'ın mali yapısı uygun olduğu sürece, tüketiciye yansıtılacak artış oranını, TEAŞ'ın toptan satış fiyatı artış oranından daha düşük tutulabilmesi öngörülmektedir" denildi.

İnternet'te büyük kosu

✓ 2 milyon hat ilaveyle sabit / GSM 1800 için altyapı, tecrübe ve telefonda hedef 21 milyon abone. / agresif satış politikası birleştirilecek.

Cep pazarı 2010 yılında 42 milyon olacak

Mobil telefon aboneleri bu hızla giderse sabit telefon abonesini ne zaman geçer?

Yaptığımız araştırmalarda 2010 yılında Türkiye'de 42 milyon GSM abonesi olmasından bahsediliyor.

Çünkü bir evde bir abit telefon varken, 3 yetişkin varsa 3 GSM telefonu olabilir. Türkiye'de penetrasyon oranı yüzde 28. Yani her 100 kişiden 28 kişiye sabit telefon var. Gelişmiş ülkelerde bu oran daha yüksek. ABD'de yüzde 60'larda, Avrupa'da yüzde 50 civarında. Bu demektir ki en az yüzde 20'lik artış olacak. Ancak bu artışın zamanı yatırımlara bağlı. Şunu söyleyebiliriz, her yıl şebekeye yüzde 5-10 arasında ilave yapsanız, 2005-2006'da söylenen rakamlara yaklaşmak mümkün.

*GSM 1800 operatörü olacaksınız. İnsanlar neden sizi tercih etsin?

Birincisi biz Türk Telekom'u. Türkiye'de dalımızda lideriz. Tüm altyapıyı yapan ve satan kuruluşuz. Deneyimimiz var. Daha önceki iki GSM opera-

törünün de sahibi bizdik. Yetmiş kadromuz var. Bunlar çok önemli etkenler.

Türkiye'deki GSM sektörü Türk Telekom'un koyduğu kurallarla gidiyor. Dolayısıyla bildiğimiz bir oyunu yeniden oynamaya başlayacağız.

Hakkari'den Edirne'deki sınır köyüne kadar bizim direğimiz ve kablomuz mevcut. GSM'in çalışması için zaten bu altyapıya ihtiyaç var. Altyapıyı elinde bulunduran kurum her zaman şanslıdır. İkincisi Türk Telekom herkesin ortak malı. Bir başkasının değil, tamamen milli sermaye ile kuruldu.

Bir de işin teknik ve rekabet boyutu var. Türk Telekom'un çok büyük kozları var. Bunları şimdi söylemem ancak aklımıza gelen her konuda fiyatından cihazına kadar fazlasıyla agresif olacağız.

Mevcut şebekelerden abone kapabilir misiniz?

Yaptığımız incelemelerde şu gördük ki dünyada GSM'de bir şebekeden diğerine geçiş oranı yüzde 20. Bizde ise sadece yüzde 2. Şu anda rekabet fazla

değil. Fazla alternatif olmadığı için ilk tercih edilen şebekede kalıyor aboneler. Ancak operatör sayısı 4-5'e çıktığında oran yükselecektir. İddialıyız demek yeterli değil "Çok iddialıyız."

Sabit telefon hatlarının önümüzdeki yıllar için belirlenen yatırım miktarı nedir?

Bu yıl için 2 milyon hatlık yatırım yapacağız. Böylece 2000 yılı sonu sabit hat kapasitemizi 21 milyona çıkartmayı planlıyoruz.

Bu kapasite Türkiye için yeterli mi?

Talepleri bir çok yerde günü gününe karşılamaya yetiyor. Ancak tabii ki İstanbul, İzmir gibi şehirleşmenin ve göçün yoğun olduğu illerde aşırı telefon ihtiyacı doğuyor. İlave hatlar da zaten bu ihtiyacı karşılamak amacıyla yapılıyor. Bu arada kırsal alanda 150 bin hatlık kablolu telefon uygulamamız devreye giriyor. Bir santral koyuyorsunuz. Çatısına bir anten konarak, kablo çekiliyor ve telefona bağlanıyor. Şebeke kurmanın zor olduğu dağlık bölgeler için ideal.

Profesyonel yönetimle tanışın

■ Döviz bence artık bir alternatif değil. Paranın getiri kazanmak için TL enstrümanlarda kalması gerekiyor. Ben öncelikle yatırım fonlarını özellikle de A tipi fonları, sonra değişken faizli tahvilleri, sabit faizli tahvilleri ve TL mevduatı öneriyorum.

■ Borsanın gelecekte daha da yokseleceğini düşünüyorum. Ancak tasarruf sahibinin borsaya kendi başına değil, profesyonelce yönetilen yatırım fonları aracılığı ile girmesi daha yerinde bir davranış olacak.

■ Değişken faizli tahviller enflasyonun düştüğü bir ortamda, özellikle yılın ikinci yarısı ve 2001'de çok önem kazanacak. Faizi üç ayda bir değişen bu tahvillerin, yüzde 5-6 aralığında sabit reel getirisi var. Dolayısıyla enflasyonun düştüğü ortamda, bu tahvillerden alınacak reel getiri artacak.

■ Örneğin enflasyon yüzde 25'ken de yüzde 5-6 reel getiri verecek, yüzde 10'a düştüğünde de... Risksiz ve sabit getiri isteyenler içinse sabit getirili bono veya mevduat önerilebilir. Ancak genel olarak bakıldığında yatırımcının iş zorlaşıyor. Piyasadaki iniş çıkışlardan da faydalanarak para kazanmak isteyenlerin, yatırım fonları ile taşınmalarında fayda var.

Konuşan

SAAT

Hizmetinizde...

Türkiye Görmeyenleri Eğitim ve Himaye Derneği'nin bir kuruluşu olan GÖREDAS tarafından pazarlaması yapılan

TÜRKÇE KONUŞAN KOL SAATLERİ hizmetinize sunulmuştur.

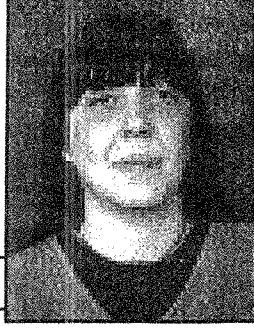
Talep sahiplerinin Türkiye İş Bankası A.Ş. Kadıköy Rıhtım Şb.'ndeki GÖREDAS'a ait 254 30 68 no.'lu hesaba 10 dolar karşılığı Türk Lirası yatırımları ve söz konusu ödemeye ilişkin dekont ile teslimat adresinin 0216 345 09 55 no.'lu faksa iletilmesi yeterli olacaktır.

Ayrıntılı bilgi için Tel: 337 26 73-345 67 03 ve şube telefonlarımıza başvurulması **GÖREDAS BAŞKANLIĞI**

Sanatın ışığında...

...Görmeyenler arasında Televizyon izleme alışkanlığı...

Hazırlayan: Ayşe Ethemoglu

Türkiye'deki Sinema Tiyatro ve Televizyonların Körselleştirilmesi Yönünde Çılgınlar

Diğer ülkelerde televizyon izleme oranı konusunda görmeyenler arasında yapılan araştırmalara bakılarak, koşulları o ülkelerden çok farklı olmayan izlemenin ya da en azından televizyon izleme arzusunun yaygın olabileceği düşünülebilir. Bunun yanında sinema ve tiyatro izlemede uygun yöntemlerin geliştirilmesi yi-

ne bu kitlenin sinema ve tiyatroya daha fazla ilgi göstermesinin sağlanacağı umulmaktadır.

Ülkemizde televizyonların, sinemanın ve tiyatronun sözlü görüntü anlatımı konusunda yapılmış bir çalışma bilginiz dahilinde değildir.

Böyle bir çalışmanın başlatılması gör-

meyenlerin toplumsal entegrasyonu açısından önemli bir gelişme olacaktır. Bu çalışmaların başlatılması yine Körler Federasyonu'na düşmektedir. Körler Federasyonu bu alanda girişimde bulunmazsa görmeyen kitlesinin diğer kuruluşların başlatacağı bu gibi çalışmaları ne kadar bekleyeceği belli değildir.

Dünyanın İlk Körler Müzesini Gezerken

edüti adlı kitapların ilk baskılarında örnekler bulunuyordu. Bu eserlere dokunmak bile insanda daha önce el değmemiş yerlerde bir şeylerin kıpırdanmasına yol açıyor ve insanı bambaşka dünyalara götürüyor.

Müzenin diğer bölümlerinde görmeyenlerin fırçacılık, sepetçilik, ciltçilik gibi geleneksel işlerle ilgili çeşitli araç gereçler, kadınların yaptığı el örgülerinden örnekler, çeşitli oyunlar ve boş zaman değerlendirmeye araçları, ağır-körler için gelişt-

rilmiş araç ve gereçler, haritalar 1936 tarihli bir dünya küresi gibi birbirinden ilginç eserler incelendikten sonra müzeden kuşkusuz düşüncelere dalmış olarak ayrılıyorsunuz.

Müze bu yönü ile görmeyenlere kendilerini anlatan bir ayna görenlere ise körlüğü ve körleri tanıtan bir ortam olarak karşımıza çıkıyor. Bu yönüyle bir kez gezilip geçilecek bir yer değil, her gidişte yeni bir şeyler öğrenebilecek bir okul kimliğini taşıyor.

1. Sayfadan devam

Televizyon alıcı cihazları bugün artık her evin mobilyasının önemli bir parçası haline gelmiş durumdadır. Görmeyenlerin yaşadığı evler bu genellemenin dışında değildir. Araştırmalar, görmeyen kimselerin de televizyona olan ilgisinin kayda değer oranlarda olduğunu göstermektedir. İngiltere'de Kraliyet Körler Enstitüsü'nün diğer kuruluşlarla ortak yaptığı görmeyenler arasındaki bir ihtiyaç saptaması araştırmasında, bu kimselerin % 94'ünün televizyon izlediği % 90'ının da bir te-

levizyon alıcı cihazına sahip olduğu saptanmıştır. Finlandiya'da yaşları 14-24 olan görmeyen gençler arasında televizyon izleme alışkanlığını inceleyen bir araştırmanın sonuçlarına göre bu gençlerin % 72'sinin her gün televizyon izlediği, bu gençlerden 14-16 yaşları arasında yer alan grubun televizyon seyredenlerinin oranının % 84'ü bulunduğu görülmüştür. ABD'de 1976 yılı rakamlarına göre günlük ortalama televizyon izleme süresi görenler arasında 3 saat, görmeyenler arasında ise 2.5 saat olarak saptanmıştır.

Körler ve Körlük Dünyasına ilişkin ilk kurulan müze Almanya'nın başkenti Berlin'de bulunuyor.

Zengin koleksiyonu ve sergilenen hemen hemen her esere dokunulabiliyor oluşuyla hem körler müzesi hem körlerin rahatlıkla gezebileceği ve bilgi edinebileceği bir müze özelliğini taşıyor.

Müzede sergilenen ilginç eserler arasında ünlü düşünür Diderot'nun körler hakkında mektupları ile ilk körler okulunu kuran Valentinhaty'nün yazdığı körlerin

UZUN YAŞAMANIN PUF NOKTALARI

UZMANLARA GÖRE SAĞLIKLI VE UZUN ÖMÜRLÜ YAŞAMANIN YOLU, BESLENME ALIŞKANLIKLARIMIZI DEĞİŞTİRMekten geçiyor

ANADOLU'DA YAYGIN OLAN, BUĞDAY, MISIR, YULAF VE PİRİNÇ GİBİ TAHİLLERLE PİŞİRİLEN ÇORBALAR, GERÇEKTE VİTAMİN DEPOSU

DIYET YAPMA KAYGISIYLA VÜCUDUNUZU YAĞDAN YOKSUN BIRAKMAYIN. ÇÜNKÜ VİTAMİNLERİN BİR KISMI (A, D, E, K) VÜCUTTA YAĞLA BİRLİKTE ALINIYOR

SİNDİRİM SİSTEMİNİN DİNLENMESİ VE VÜCUTTAKİ TOKSİNLERİN ATILMASI İÇİN. HAFTADA BİR GÜN SADECE MEYVE YIYIN, SÜT VE SU İÇİN

KOF KALORİ VEREN BEYAZ ŞEKERİ AZALTIN, BALI TERCİH EDİN

Uzmanlara göre sağlıklı ve uzun ömürlü yaşamın yolu, beslenme alışkanlıklarını değiştirmekten geçiyor.

Konuyla ilgili araştırmaya göre, Anadolu'da yaygın olan buğday, mısır, yulaf ve pirinç gibi tahıllarla pişirilen çorbalar, gerçekte vitamin deposu. Sofrada esmer buğday ve çavdar ekmeğine yer verme önerisinde bulunan uzmanlar, buğdayın, fosfat, magnezyum, kalsiyum, fosfor, B ve E vitamini içerdiğini belirtiyor. Çavdar ekmeği, damar sertliği, kan dolaşımını bozukluğu ve yüksek tansiyon için yararlı olurken, vitamin ve madensel tuz içeren yulaf, vücuttaki zararlı toksinlerin atılmasını sağlıyor.

Pirincin B vitamini bakımından zengin olduğuna dikkati çeken uzmanlar, buğdaydaki gibi pirincin de bütün vitaminin kabuğunda olduğu ve işlem görmüş beyaz pirinç yerine, kırıklı, kahverengi pirincin tercih edilmesini öneriyor.

Uzmanlar uzun ve sağlıklı yaşamın puf noktalarını şöyle sıralıyor:

-Lokmalarınızı iyice çiğneyin. Acele atıştırdığınızda ağız duyusunu tatmin edemediğiniz için daha fazla yersiniz.

-Diyet yapma kaygısıyla vücudunuzu yağdan yoksun bırakmayın. Çünkü vitaminlerin bir kısmı (A, D, E, K) vücutta yağla birlikte alınır. Yağ, deri altı vücut ısısının hızlı kaybını önler. Bazı hormonların yapımı için de gereklidir. Ceviz, yerfıstığı ve zeytinyağı beyin hücreleri için de yararlıdır.

-Magnezyum, ve E vitamini yönünden zengin olan çikolata enerji verir. Ama çikolatanın katı yağ ve şekerden yapılmış olduğunu unutmayın.

-Sindirim sisteminin dinlenmesi ve vücuttaki toksinlerin atılması için, haftada bir gün sadece meyve yiyin, süt ve su için.

-Lifli sebze ve meyveleri sofranızdan eksik etmeyin. Posalı olan bu yiyecekler, artıkların barsaktan geçişi sırasında, barsak yüzeyini korurlar.

-Kof kalori verin beyaz şekeri azaltın, balı tercih edin."

Vitaminlerin yararları

ABD'de vitaminlerle ilgili olarak yapılan bir araştırma, A,B,C,D,E vitaminleri ile folik asit yararları bir kez daha keşfedildi.

Amerikan Sağlık Birliği adlı kuruluş tarafından yayımlanan rapora göre, A vitamini, gözlerin iyi görmesini ve sağlıklı bir cildin oluşmasını sağlarken, B vitamini sağlıklı büyüme yardımcı olmanın yanı sıra, sağlıklı bir sinir sisteminin oluşmasında etkindir.

C vitamini kemiklerin ve dokuların sağlığını düzenlerken, D vitamini kalsiyum sağlayarak kemik ve dişleri güçlendiriyor. E vitamini ise, sağlıklı adaleler ve kan dolaşımının düzeni açısından gerekli görülüyor. Folik asit de, alyuvarların oluşmasını sağlıyor.

Raporda, özellikle yaşlılara, güneşte kalarak D vitamini depolamaları tavsiye ediliyor ve aksi halde kemik zayıflamasının başgösterdiğine dikkat çekiliyor.

A,C ve E vitaminleri aynı zamanda anti-oksidan oldukları için, kalıcı hastalıklarda vücudun savunma sistemini güçlendirdiğine dikkat çekiliyor.

Amerikan Sağlık Birliği'nin araştırmasında vitaminlerin kaynağı hakkında ayrıntılı bilgi veriliyor. Buna göre, A vitamini balık yağı, yumurta sarısı, süt, portakal ve yeşil sebzelerde, B vitamini ise et, yumurta, ciğer, baklagiller, hububat ve sebzelerde bulunuyor.

C vitamini kaynakları narenciye, karnabahar ve patates olarak sıralanırken, D vitamini balık yağı, süt, hububat, yumurta sarısı ve güneş ışınlarından sağlandığı belirtiliyor.

Hububat, fıstık ve fındık gibi kuru yemişler E vitamini verirken, folik asit, koyu yeşil yapraklı sebzelerde, baklagillerde, avakado, yumurta sarısı, tuna balığı ve kuşkonmazda bulunuyor.

Galatasaray'ın psikolojik gücü

Haksızlığa uğramalarının yarattığı psikolojik direnç ve motivasyon Galatasaray'ın UEFA Kupası'nda finale kalmasını sağladı.

Galatasaray "ezici karışık kitle" etkisi altında olmasına ve küçük de olsa "yandaş destek kitle" bulunulmasına rağmen, Leeds'ten psikolojik direncini koruyarak çıktı. Bu tür durumlarda çok küçük de olsa "yandaş destek kitle" bulunması, aslında hayati önemdedir. Çünkü fiili destek kitlesi sayesinde futbolcular kolayca "ben" olmaktan çıkıp "kitleyle bütünleşmiş biz" olurlar. Futbolcunun "kitleyle bütünleşmiş biz" olması ise, içsel gücünü geometrik bir katlamayla artırması demektir ki hiçbir olağan "Ben'in, "Biz" olmadan bu içsel güce ulaşması beklenmemelidir.

Galatasaraylı futbolcular, yanlarında "fiili destek kitlesi" bulunulmasına rağmen, "kitleyle bütünleşmiş biz" haline nasıl gelmiştir? Bu soruya, "bütün bir ülke insanının, herşeyini bırakarak, Galatasaray'a sınırsız bir psikolojik destek sunmasından" diye cevap verebiliriz. Bütün bir ülkenin yarattığı sembolik anlam, Galatasaray'a soyut fakat çok güçlü bir "yandaş destek" sağlamıştır. Galatasaray'ın birinci psikolojik gücü budur. Zaten Türk insanı yandaş desteklerle "biz'i kolayca yaratmakta mahirdir.

Psikolojik Direnç

Galatasaray'ın ikinci gücü, haksızlığa uğramasının yarattığı psikolojik dirençtir. Haksızlığa uğramak insanın çok derinlerinde bir yerlerinde kırılmaz bir direnme gücü yaratır. Her zamanki İngiliz kurnazlığı yalnızca somut destekleri hesaplada, psikolojik destekleri fena halde ıskaladı.

Bu tür ortamlarda, en yüksek benlik gücünü, kendinden ve başka herşeyinden kolayca vazgeçebilen, kendisiyle alay edebi-

len, ekstremlere alışık, pozitif anlamıyla "yarı delimsirek" bireyler gösterir.

Karşıt Kitle Etkisi

Bana göre takımda buna en çok uyan iki kişi Suat, Bülent ve Fatih Terim'di. Buna kısmen uyan diğer iki kişi ise Okan ve kaleci Taffarel idi. Ergün ve Popescu ise kendilerini "karşıt kitle etkisi"ne en kolay kapatabilen dolayısıyla da negatif yükleri en kolay dışlayarak kendilerini baskıdan kurtaran kişiler oldular. Bütün kemik yapıyı işte bu kişiler oluşturdu. Diğerleri daha çok onlara tutunarak kendi içsel desteklerini inşa ettiler.

Bu şekilde oluşturulan psikolojik güç; her oyuncuya kendi işini yapmasını sağlayacak enerjiyi verdi.

Uzun lafın kısıası: Psikolojik güçlerini iyi sarmalayanlar; fiziksel güçlerini iyi harmanlarlar.

28 maçtır yenilmeyen G.Saray, 'Avrupa'nın en başarılı takımı' ünvanını aldı.

Aslan her yerde kral

■ 20 Ekim'deki Chelsea maçından beri yenilmeyen Cimbom yeni bir rekora daha imza attı ve Avrupa'nın bütün devlerini solladı.

5-0'lık Chelsea maçı milat oldu

G.Saray'ın rekorları artık sınırları zorluyor. Türkiye Ligi'nde üst üste 4. şampiyonluğa koşan, en yakın rakibinin 11 puan önünde yer alan ve Türkiye Kupası ile UEFA'da yoluna devam eden Cimbom'un rekorları artık Avrupa çapında.

Fatih Terim yönetiminde sayısız başarıya imza atan sarı-kırmızılı ekip, 20 Ekim'deki 5-0'lık Chelsea bozgunundan beri oynadığı 28 resmi maçta da yenilmeyerek Avrupa'da eşi olmayan bir başarı yakaladı.

Bu maçların 6'sını Avrupa Kupaları'nda yapan Cimbom, toplam 24 galibiyet, 4 beraberlik aldı.

Cim-Bom deplasmanı seiyor

Bu müthiş seride 65 gol atarken, sadece 18 gol yiyen Cimbom, Avrupa'da Milan, Hertha, Dortmund ve Bologna'yı dize getirdi;

Türkiye'de F.Bahçe, Beşiktaş ve Trabzon (2 kez) galibiyetleri aldı. UEFA çeyrek finalinde ilk maçı deplasmanda Mallorca ile yapacak olan G.Saray, ilk ayağı dışarda oynamayı seiyor.

Avrupa Kupaları'nda 1988-89'dan beri 16 kez ilk maçını dışarda yapan Cimbom, bunların sadece 3'ünde elendi.

Sarı-kırmızılı ekip, 1995-96'da 3-1, 1-1 ile Sparta Prag'a boyun eğişinden beri ilk maç dışarıda oynadığı her eşleşmede kupamacesarına devam etti.

Devlerin cöküşü

3 yıl öncesinin Şampiyonlar Ligi ve Kıtalararası Kupa galibi Borussia Dortmund ve 95-96'da İspanya'da duble yapan Atletico Madrid kümede kalma savaşı veriyor.

■ Avrupa futbolunun devleri Atletico Madrid ve Borussia Dortmund büyük bir çöküş içinde. Daha birkaç yıl önce ülkelerinde şampiyon olan ve Avrupa'da başarıdan başarıya koşan iki ekip şimdi kümede kalma savaşı veriyor.

Jesus Gil batırdı

■ Dört yıl önce İspanya'da ligi ve kupayı alıp duble yapan Atletico Madrid, başkan Jesus Gil'in hatalarının kurbanı oldu. Teknik direktör kıymıyla tanınan Gil, son yıllarda yolsuzluk iddialarıyla yıprandı. Bu sezon Gil'in başkanlıktan alınması ve kulübün kayuma verilmesi çöküşü hızlandırdı. 10 maçtır kazanamayan Atletico, ligde 19'ncu, taraftar ise kulübün en büyük destekçisi. Krize rağmen sezon başında Gil'in, "Biletlerini geri vermek isteyenler gelsin" çağrısına yalnız 82 kişi uymuştu.

■ Dortmund ise daha 96-97 sezonunda Şampiyonlar Ligi'ni ve Kıtalararası Kupa'yı müzesine götürmüştü. Ancak teknik direktör Hitzfeld'in gidişi ve takımındaki yıldızların satılması ve yaşlanması 3 yıl içinde Dortmund'u alt sıralara indirdi.

Sakatlar Haftası'nda özürllüler devletin sorunlarına eğilmesini istedi.

Özürllü politikası

Sakatlar Haftası nedeniyle özürllü vatandaşlar Anıtkabir'i ziyaret etti. Görme Özürllüler Derneği Başkanı Özkan, devlet politikalarını eleştirdi.

VÜCUDUN DOĞAL DOPİNGLERİ: ARI SÜTÜ VE POLEN

Arı sütü ve polenin, gerektiği şekilde kullanıldığında, insan vücudu için doğal doping yerine geçecek kadar yararlı olduğu bildirildi.

Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü yetkilileri, arı sütü ve polenin, büyüme çağındaki çocuklar başta olmak üzere, her yaştaki insana faydalı olduğunu söylediler.

Arı sütü ve polenin özellikleri hakkında bilgi veren Enstitü yetkilileri, "bağışıklık sistemini güçlendiren, hücre yenilemesi sağlayan bu maddeler, kansızlık, mide spazmı, kalp rahatsızlığı, damar tıkanıklığı, görme bozukluğu, bronşit gibi hastalıkları olanlara iyi geliyor" dediler.

Arı sütünü alırken kahverengi cam kavanoz içinde satılanlara itibar etmek gerektiğini belirten yetkililer, şu bilgiyi verdiler:

"Arı sütünü mutlaka şeffaf cam kavanozda ve rengini görerek alınırlar. Arı sütü, kirli sarıya kaçan, beyaz mat bir renge sahiptir. Bir miligram arı sütü, etrafında bal konsantrasyonu oldu-

ğularda, minik kavanozlar içinde satılır. Arı sütünün ışık görmesi, metale değmesi ve buzdolabında korunması gerekir. Bir kez kullanılmakla yarar görülemez. Uzun süreli ve istikrarlı kullanılmasıdır." Polen ise faydalı olabilmek için taze olması gerektiğine dikkat çeken yetkililer, şöyle devam ettiler:

"Polenin bir tek kırıntısı ele alıp ezilince, toz halinde olmalıdır. Ne kadar çok renkli olursa o kadar güzeldir. Polen, arı sütünün tam tersine ışık görmemelidir.

Bunun için kavanozunkahverengi olması yerinde olur. Kavanozun kapak açılınca net bir görüntü vermeli, çiçek özü kokusu duyulmalı, leblebi unu gibiezelebilirdir. Polen de buzdolabının sebze bölümünde saklanabilir.

Yemeklerden 15 dakika önce bir tatlı kaşığı polen susuz olarak yenildiğinde, sindirimi düzenlediği ve zaman içinde şişmanlık ve zayıflık sorunlarını çözmediği bilinmektedir."

Görme Özürllüler Derneği Başkanı ve Körler Federasyonu Üyesi Avukat Mümin Özkan, "Devlet, ihmal ettiği özürllü yurttaşlara yönelik politikasını değiştirmelidir. Türkiye'de kaç kelaynak kuşu var, kaç meşe ağacı var, biliniyor; ama kaç özürllü olduğu bilinmiyor. Niceliğini bilmediğiniz bu kesime nasıl hizmet edersiniz" diye konuştu.

Türkiye'de yıllardır istatistik çalışması yapılmaması nedeniyle özürllülerin sayısı bilinmiyor. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre özürllü yurttaşlar nüfusun yüzde 10'unu oluşturuyor. Buna göre Türkiye'deki özürllü sayısının 7.5 milyon olduğu tahmin ediliyor.

Federasyon üyesi Mümin Özkan, ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı görme özürllülere eğitim hizmeti sunan 11 yatılı özel eğitim okulu bulunduğunu, şu anda 12'sinin Adana'da inşa edildiğini söyledi. Buna karşın Türkiye'de 0-18 yaş grubundaki 3-3.5 milyon engelli bireyin ancak yüzde 2.5'ine eğitim verilebiliyor. Daha sağlıklı bir eğitim politikası için görme özürllülerin belli bir süre özel okulda okuduktan sonra normal okulda oluşturulacak özel sınıflarda eğitime devam etmesi gerektiğini savunan Özkan, "Görme ya da az gören çocuk, sağlıklı çocuklarla da ilişki kurabilir, soyutlanmamalı, körlük psikolojisini yenmeli. Toplumun dışına itilmesi için de normal okulda eğitim görmeli" diye konuştu.

Özkan, görme özürllülerin defter kitabı ve kaynak kitap sıkıntısı yaşadığını kaydederken eğitim personelinin de nitelik ve nitelik bakımından yetersiz olduğunu, devletin bu alanda destek vermesi gerektiğini ifade etti.

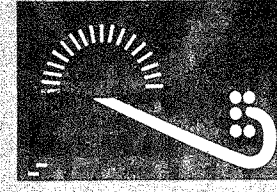
Günlük yaşamdaki sorunlar

Özkan, ailelerin özürllü çocuğa ya umursamaz ya da korumacı davrandığını, bu durumda depresyon ya da kendine güven sorunu yaşandığına dikkat çekerken, görme özürllünün diğer özürllülere göre yaşamla barışık olmasını şöyle değerlendirdi:

"Biz ortopedik özürllünün yolda yürürken maruz kaldığı tepkisel bakışlarla karşılaşmıyoruz, temel fark bu."

Bazen özürllü kişiye iyi niyetle yardım etmek isteyen kişinin farkında olmadan özürllüyü rencide ettiğini dile getiren Özkan, "Görme özürllüye yardım etmek için ya o sizin kolunuza girer ya da siz onun koluna girersiniz. Ama insanlar bastonumuzdan tuttuğunda hoş olmayan bir durumla karşılaşyoruz" diyor.

Avukat Özkan, özürllülerin yasal haklarını almaları için sivil toplum kuruluşlarında yer almaları gerektiğini vurgulayarak "İnsan onuruna yararlı biçimde yaşamak için örgütlenmeliyiz. Sakatlar Haftası göstermelik kutlanıyor. Siyasiler üç beş laf ederek özürllülere oy deposu olarak bakmaya devam ediyor" dedi.

VURGU

Özürllülerin Sesi

Bugün özürllü değilsiniz !...

Yarını, kim bilebilir?

Engelli Bakan gale

■ Spordan Sorumlu Devlet Bakanı, göreve geldiğinden bu yana, tam bir hayatı andırıyor... Bütün icraatları tartışmalı, her görüşü sakıncalı... Büyük tesisleri pamadıği için ancak küçük işlerle açılış açığını kapatıyor ve bol bol şov yapıyor... Hatta çok basit bir olayda bile gününbirlik İstanbul'a veya diğer şehirlere seyahat ederek masrafları kabartıyor... Bakan Bey, son olarak İstanbul'da fiziksel engellilere malzeme dağıtımında bir konuşma yaptı pot üstü pot kıldı:

■ "Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur"... Tabii vücut olarak özürllü olan insanlara yapılan bu konuşma da fevkalade rencide edici bulundu... Türkiye'de yetkililerin halkından ne kadar kopuk olduğunu, nasıl da farklı dünyaları yaşadığını gösterecek bundan daha iyi bir belge de olamaz herhalde.

Bizi seveceksiniz..!

Tanışmak için

ALO

Demeniz yetecek...

Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği Çocukları...

Bağışlarınızı ve aidatlarınızı, Türkiye İş Bankası Kadıköy Rıhtım Şubesi'ndeki 6794 no.lu hesaba yapabilirsiniz.
Tel: (0216) 337 26 73 - 345 67 03 Fax: (0216) 345 09 55

Yanıklar için neler yapılır?

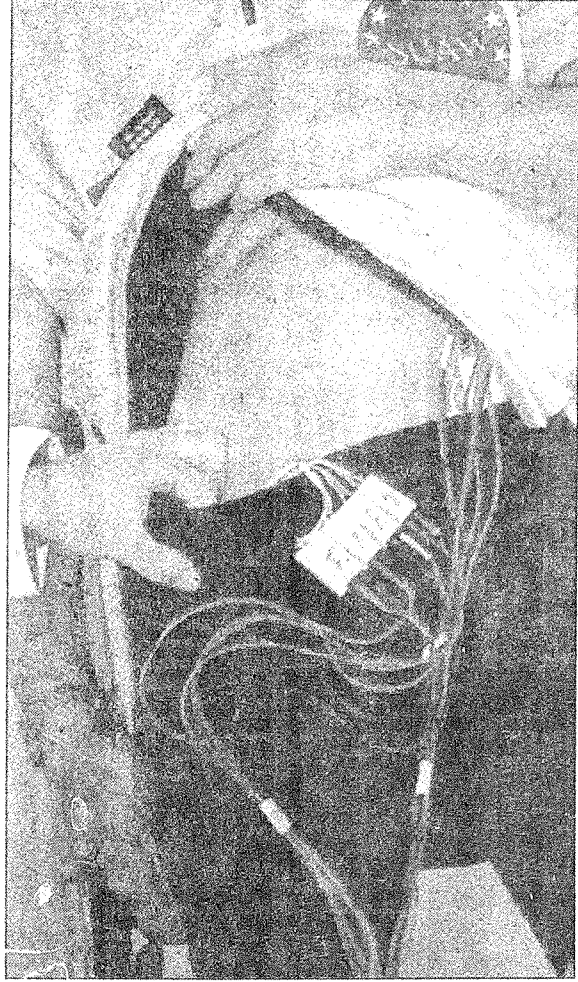
Yanık ve haşlanmalar, günlük hayatta başımıza sıkça gelen kazalardır. Bu kazanın en iyi şekilde atlatılması, neleri yapıp yapmayacağımızı bilmemize bağlıdır. Bunun için en pratik bilgileri şöyle sıralayabiliriz: Yanık yüzeyi musluk suyu

ile soğutmak. Pamuk kullanmadan, yanık alanı papsunan bezle kapatmak. Sadece kızarıklık varsa, yanığı bol su ve sabunla yıkamak, ilerlemiş durumlar için bir hekime başvuru tetanos aşısı olmak. Yanık üzerine buz koymayın,

elle dokunmayın. Alkol, tendiriyot gibi maddelerle temizlemeyin. Diş macunu, yoğurt, pudra gibi maddeler sürmeyin. Oluşan su kabarcıklarını patlatmayın. Eczane veya pansumancıya tedavi ettirmeye yetinmeyip, mutlaka bir hekime gösterin.

Bilgisayarlı uyarı sistemi felçlilere umut oldu. Felçli hastalara yeniden yürüme şansı

Avrupalı bilim adamlarının geliştirdiği sistemle, kasları güçlü olan felçli hastaların sinirleri uyarılıyor: Hasta ayağa kalkıyor.

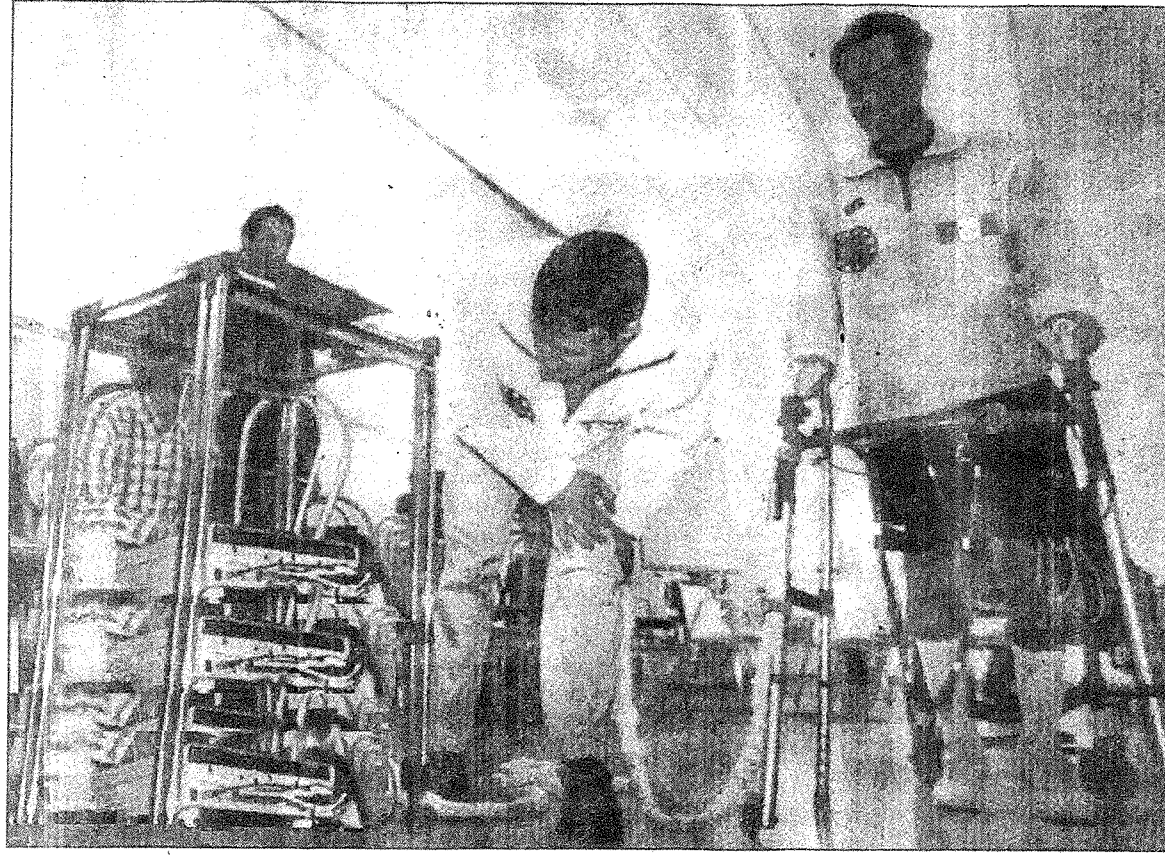

Şimdilik kablolarla çalışıyor

Merger'in üzerindeki kablolar, elektrotlardan aldıkları emirle sinirleri ve kasları uyarıyor. Ancak kablolar nedeniyle yürüme alanı fazla değil. Ekip, birkaç yıl içinde cihazın kablolu çalışmasını sağlayacak anten sistemini geliştireceklerini belirtiyor.

Cihaz karın içine yerleştiriliyor

1990'da geçirdiği bir kazayla felçli kalan 29 yaşındaki Marc Merger üzerinde denenen uyarıcı, karın bölgesinin içindeki cihaza bağlı kablolarla çalışıyor.

Avrupalı bilim adamları, felçli hastaları yeniden ayağa kaldıracak bir teknik geliştirdi. SUAW (Ayağa kalk ve yürü) adı verilen projeye, felçli hastanın karın bölgesine 1 santimetrekarelik bir uyarıcı yerleştiriliyor. Uyarıcı, kas ve sinirleri harekete geçirerek

kişinin yürütmesini sağlıyor. Bu projeye, İtalyan, Alman, Danimarkalı, Hollandalı, İngiliz ve Fransız doktorlar, mühendis, kimyager ve bilimadamları katılıyor. Ekip, felçli hastaları üzerindeki çalışmalarını Propara Tıp Enstitüsü'nde gerçekleştiriyor.

Bu sistem oldukça etkili ancak, hastanın bazı özelliklere sahip olması şart. Profesör Rabischong'un geliştirdiği EXOSTIM elektro uyarıcı sisteminin denenbilmesi için, hastaların karın, bacak ve kol kaslarının güçlü olması gerekiyor. EXOSTIM, ilk olarak kas testlerinden geçirilen 29 yaşındaki Marc Merger üzerinde denendi. 1 santimetrekarelik

IBM çipi bulunan uyarıcı, 6-7 saatlik bir operasyonla hastanın karın bölgesine derinin altına yerleştirildi. Uyarı sinyallerini, kablolarla bağlı olduğu bilgisayar sisteminden alan sinir ve kaslar harekete geçti. Hasta yeniden ayağa kalktı. Projenin mimarı Profesör Rabischong, 2 ya da 3 yıl içinde cihazın, yürüteç veya koltuk değnekleri üzerine takı-

lacak verici düğmelerle çalışacaklarını belirtiyor. Sisteme pille çalışan bir anten takılacak. Böylece hasta, daha rahat yürüme alanı kazanacak. Projeyi 20 Mart'ta dünyaya tanıtmaya hazırlanan Profesör Rabischong, "Projenin avantajı, insanların hayal kırıklığına uğramaması. Yürüme şansı olmayan hiçbir felçli hastaya bu cihazı yerleştirmiyoruz" dedi

Çamurlu yağmur saç dostu

- TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Cemal Saydam, saç dökülmesine karşı çamurlu yağmurun iyi geldiğini belirterek, "Çamurlu yağmur gördüğünüzde, sokağa çıkıp dolaşın" dedi.
- Van'da "Sahra Çöl Tozu ve İklim" konulu bir konferans veren Saydam, Türkiye'nin geçen hafta tozlanıp çamurlandığını, buna atmosfere çıkan tozların yağmurla yere inmesinin yol açtığını belirterek şunları söyledi.
- "Dua edelim ki başımıza her zaman çamurlu yağmur yağsın. Çamurlu yağmur yağdığında çölek çocuğunuzla çıkıp dolaşın. Çamurlu yağmur, saç dökülmesini de önüyor.

Yaşlanmayı önleyen ilaç

Fransız profesörlerin geliştirdiği DHEA isimli hap, cinsel gücü artırıyor, cildi güzelleştiriyor, hafıza ve kemikleri güçlendirerek yaşlanmayı önüyor.

Özürlülerin bayramı

■ Türkiye Sakatlar Derneği'nde toplanan özürlüler hem kurban bayramını hem de gösterdikleri azmin zaferini kutladılar.

Her ne kadar eski bayramların güzelliği kalmadı desek de özürlülerin bayramlaşmak için bir araya gelerek, gösterdikleri mücadele ve hayata bağlılıklarını bu tezi çürütüyor. Ülkemizde özürlülerin sokağa çıkabilmeleri için sağlanan olanaklar ne kadar kısıtlı olsa da onların amaçlarına ulaşmasına engel olmuyor. Kurban

Bayramı'nı birlikte geçirmek isteyen özürlüler, İstanbul Türkiye Sakatlar Derneği merkez binasında toplandı. Özürlüler bir arada olmanın verdiği neşe ve mutlulukla bayramlaştı. Ayrıca gelenekselleşen kavurma günü bayramlaşmaya ayrı bir renk getirdi. Dernek Merkezi'nde toplanan yaklaşık 200

özürlü, Dernek Başkanı Şükrü Boyraz'ın önderliğinde eğlenmeye başladı. Eğlence sırasında özürlülerin aralarında yaptığı dayanışmalar eğlenceye ayrı bir güzellik kattı. Dernek yöneticileri, dışarı çıkamayan üyelerine ise kurban bayramının sevincini yaşayabilmeleri için evlerine kadar bağışlanan kurban etlerini götürdüler.

- Dünyaca ünlü 2 Fransız profesörü, yaşlanmayı önleyen bir hap geliştirmeyi başardı. Fransa'nın Ulusal Jeroantoloji (Yaşlılık Bilimi) Vakfı Başkanı Profesör François Florette ile Profesör Pierre Beaulieu'nun bulunduğu "DHEA" isimli ilaç özellikle kadınlarda etkili.
- 60 ile 80 yaşları arasındaki 280 kişi üzerinde, 2 yıl boyunca yapılan klinik testler sonucunda etkileri kanıtlanan ilaç, renk açıcı etkisiyle cildin sararmasını, nemlendirici etkisiyle de kırışmasını önüyor. Kemik yoğunluğunu artırıp, erimeyi önleyen hap, cinsel istekleri de yeniden uyandırıyor. Ayrıca hap, en büyük etkisi yaşlandıkça unutkanlaşanlar üzerinde gösteriyor. Çünkü DHEA, vücutta hafıza hücrelerini öldüren geni etkisiz hale getiriyor. Tek yapmadığı ise arterlerin yaşlanmasını önleyememek.

Şimdiden marketlerde

- DHEA, şimdiden Amerika ve İsviçre'deki dev marketlerde satılıyor. Ancak, tüm kontrolleri tamamlanmadığı için ürettiği ülke Fransa'da henüz piyasaya çıkmış değil. Hap 30 yıl önce bulunduğunu açıklayan Profesör Beaulieu, "Hapı oluşturan karışımların çoğu doğal. Ben bakımdan garip yan etkileri olacağını düşünmüyoruz. Hatta bizler, hiçbir yan etkisi olmayacağından eminiz. Ayrıca ilacın erkekler üzerindeki etkisi kanıtlanmasa da kadınlar üzerinde pek çok gelişme sağlıyor. Ben bu karışımı yıllar önce bulsam da yaşlılık üzerindeki etkilerini yeni keşfettim. Bu hap, 'biyonik insan' yapmasa da insanlarda büyük değişiklikler sağlıyor" diye konuştu.

YENİ HAP GENÇLEŞTİRECEK!

Yeni hap 'DHEA' aşağıdaki grafikte de görülen yaşlanma belirtilerini en aza indirmeye hedefliyor

